

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra praktické teologie

Bakalářská práce

MOTIVACE ROMSKÝCH ŽEN K PROSTITUČNÍMU CHOVÁNÍ

Vedoucí práce: Mgr. David Urban, Ph.D.

Autor práce: Lucie Kadlecová

Studijní obor: Sociální a charitativní práce

Ročník: Třetí

Forma studia: Kombinovaná

2011

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

22. 3. 2011

.....
Kadlecová Lucie

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Davidu Urbanovi, Ph.D. za cenné rady,
připomínky a metodické vedení práce.

OBSAH

ÚVOD.....	6
1 Prostituce	8
1.1 Prostituce v ČR	10
1.2 Motivace k prostitučnímu chování	11
1.3 Formy prostituce	14
1.4 Organizace pracující s prostitutkami	15
2 Romská nezaměstnanost a prostituce	17
3 Shrnutí teoretické části.....	20
4 Metodika výzkumu	22
4.1 Cíl výzkumu.....	22
4.2 Popis výzkumné metody.....	22
4.3 Charakteristika výzkumného vzorku	22
4.4 Techniky sběru dat.....	22
4.5 Etické aspekty	23
4.6 Autentičnost sběru dat	23
4.7 Způsob vyhodnocování dat.....	23
5 Shrnutí rozhovorů.....	24
5.1 Prezentace výsledků rozhovorů	25
6 Diskuze.....	33
ZÁVĚR	36
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	38
SEZNAM PŘÍLOH.....	41

PŘÍLOHY	42
ABSTRAKT	60
ABSTRACT.....	61

ÚVOD

Problematika menšin je u nás v polistopadové době dosti často medializovaným tématem. Nutno podotknout, že převážně v negativním smyslu slova, a to především v souvislosti s vysokou nezaměstnaností, kriminalitou, užívání návykových látek, zneužíváním sociálních dávek... Po roce 1989 došlo v naší společnosti k výrazné nežádoucí diferencí lidí, kdy na jedné straně roste bohatství a prosperita, a na straně druhé, se setkáváme s lidmi, kteří se propadli a stále propadají na sociální a ekonomické dno společnosti. Mezi tyto skupiny lidí patří mj. také Romové či prostitutky.

Téma bakalářské práce jsem si vybrala z důvodu mého pětiletého působení v občanském sdružení Rozkoš bez rizika, které se zabývá pomocí ženám poskytující placené sexuální služby. Cílem práce je zjistit prostřednictvím řízených rozhovorů s romskými sexuálními pracovníci jejich důvody vstupu do prostituce, co je k tomuto způsobu obživy vede a jaké mají motivy k prostitučnímu chování.

Práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. V teoretické části definuji pojem prostituce a uvádím, jak na tento jev pohlíží česká společnost. Dále se zde zabývám důvody, proč ženy a dívky vstupují do prostituční scény, ty se dají rozdělit na tři základní druhy a to z důvodu špatné finanční situace, do které by se daly zařadit romské ženy, hlavně z důvodu, aby uživily rodinu a zaplatily poplatky spojené s bydlením. Z důvodu toho, že je prostituce baví a mají sklon k promiskuitnímu chování a proto, že si zvykly na určitý životní standard, kterého se odmítají vzdát. Při představě, že by si měly peníze vydělávat pracněji a rozumně s nimi nakládat, je pro ně nepřijatelná. V další kapitole zmiňuji stav prostituce v ČR a zejména potom v Jihočeském kraji. Také se zde dále zabývám formami prostituce u nás a organizacemi, jež se sexuálními pracovníci pracují, kde jsem se více věnovala organizaci Rozkoš bez rizika o. s., prostřednictvím které byl uskutečněn výzkum v praktické části práce. Poslední kapitola je věnována romské nezaměstnanosti, jejich nízké kvalifikaci a vzdělání, kdy všechny tyto faktory mohou vést k tomu, že romské ženy vstupují do prostituční scény. Dále tato kapitola pojednává i o sociálním vyloučení romské menšiny, jež také hraje důležitou roli v životě této minority.

Obsahem praktické části je prezentace výsledků vlastního výzkumného šetření, které bylo realizováno polostrukturovanými rozhovory s romskými ženami poskytujícími placené sexuální služby, na jejichž základě jsem vypracovala kazuistiky. Výstupem praktické části je identifikace těch faktorů, které nejčastěji motivují oslovené romské ženy k prostitučnímu chování.

Při psaní mé práce jsem využívala dostupné odborné literatury, která se této tématice věnuje (např. Kajanová, Urban, Davidová, Elichová 2009, Matoušek a kol. 2005, Chmelík 2003 aj.). V neposlední řadě jsem vycházela i z internetových zdrojů a webových stránek občanského sdružení Rozkoš bez rizika.

1 Prostituce

Prostituce (*slovo z latinského slovesa prostituere, které znamená „veřejně se vystavovat“*)¹ je specifický druh podnikání či obchodu, jehož prostředkem je poskytování sexuálních služeb jiným osobám za úplatu. Může se jednat o jakýkoliv způsob ukájení pohlavního pudu na těle jiné osoby. Nemusí jít pouze o klasickou soulož, ale o dotýkání se těla nebo části těla jiného, sebeukájení, pokud jsou prováděny za úplatu. Úplata nemusí být pouze finanční, ale může mít i jinou formu, např. získání určité výhody, poskytnutí protislužby, protekce.²

Pojem prostituce má více definic. Lze ji také charakterizovat jako specifický druh obchodu, kdy prostředkem i cílem výdělkem se stává sexuální ukojení jiné osoby – bez citového vztahu a bez ohledu na výběr partnera.³

I přes všechny jasné definice se setkáváme v praxi s obtížemi, kdy lze určité chování označit jako prostitutivní a kdy jej takto označit nemůžeme.⁴

Za prostituci nemůže být u nás trestána ani prostitutka ani zákazník, protože není trestným činem. Lze ji postihovat pouze nepřímo, např. za kuplířství, příživnictví nebo porušení pracovní kázně. Nejčastěji se ale mohou dostat do konfliktu se zákonem za ohrožování pohlavní nemocí.⁵

Psychologové a streetworkeri, kteří s prostitutkami pracují a mapují jejich situaci v terénu, se shodují na tom, co činí z ženy prostitutku. Je to nízké sebevědomí, nevzdělanost a jejich neúnosná ekonomická situace.⁶

Společnost se nedokáže bez prostituce obejít, ale nemůže si dovolit její nekontrolovatelné bujení.⁷ A proto přišel např. pražský magistrát s poslední novinkou z oblasti prostituce – zákon o regulaci prostituce, který má stanovit pravidla tohoto

¹ KAJANOVÁ, A., URBAN, D., DAVIDOVÁ, E., ELICHOVÁ, M. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami*, s. 76.

² Srov. CHMELÍK, J. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*, s. 17.

³ Srov. TRÁVNÍČKOVÁ, I. *Prostituce jako jedna z možných aktivit organizovaného zločinu*, s. 12.

⁴ Srov. MALINOVÁ, H., ŠÍDOVÁ, L. *Ženy poskytující placené sexuální služby*. In. NEDĚLNÍKOVÁ, D. *Metodická příručka pro výkon terénní sociální práce*, s. 108.

⁵ Srov. CHMELÍK, J. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*, s. 56.

⁶ Srov. NEUMANN, S. K. *Dějiny ženy*, s. 1056.

⁷ Srov. CHMELÍK, J. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*, s. 56.

řemesla. Podle navrhovaného zákona by se ženy poskytující placené sexuální služby staly podnikatelkami, vedly by si účetnictví, platily by daně a pojištění. Prodávat vlastní tělo by směly jen ve veřejných domech, které by také měly oprávnění od města.⁸

Pro zajímavost zde uvádím výsledky průzkumu společnosti SANEP uskutečněný v září 2010, kde obyvatelé ČR vyjadřovali svůj názor na problematiku prostituce, na regulaci a legalizaci tohoto patologického jevu. 66,4 % respondentů je pro legalizaci prostituce, 18 % je pro její úplný zákaz a 5 % pro zachování současného stavu, kdy zákon postihuje jen související trestné činy, jako je kuplířství. Pro legalizaci prostituce, která by znamenala, že by se sexuální pracovnice musely registrovat a platit daně, se vyslovilo 61,7 % obyvatel. Naprostá většina obyvatel, celkem 92 %, si myslí, že prostituci vymýtí nelze, přitom 80,7 % je přesvědčeno, že v žádném případě ne. Jen 3 % jsou přesvědčeny, že ji lze vymýtí. To je zřejmě důvod, proč většina hledá řešení, i když sama má pochybnosti o tom, že takovéto řešení bude fungovat. Jen 21,5 % obyvatel si myslí, že je možné prostituci regulovat a dostat pod kontrolu. Naopak 18,8 % si myslí, že regulace v žádném případě možná není. Podle názoru 45,8 % dotázaných by totiž zdanění příjmů registrovaných prostitutek představovalo výrazné posílení příjmů státního rozpočtu.⁹

Z průzkumu jasně vyplývá, že většina dotázaných je pro, aby se změnil současný stav prostituce, a zároveň si myslí, že tento jev nelze ze společnosti odstranit. Možná právě proto je skoro polovina respondentů pro legalizaci prostituce.

Společnost se na jedné straně staví k prostituci jako k podnikání a toleruje ji. Na straně druhé se bojí šíření pohlavně přenosných chorob, zajímá se o příjmy, jež by zdaněním tohoto řemesla přinesly do státní pokladny nemalou částku, a touží zavést do prostituce pořádek. Ženy poskytující placené sexuální služby jsou společností vnímány buď jako oběti, které by měly být zachraňovány, nebo jako kriminálnice.¹⁰

I menší města, jež se potýkají s veřejným nabízením sexuálních služeb, se snaží tomuto zamezit alespoň obecně závaznou vyhláškou. Ta může jasně vymezovat místo a čas určený pro vykonávání určitých činností narušující veřejný pořádek nebo dobré

⁸ Srov. ROZUMOVÁ, P. *Prostituce jako společenský problém*, s. 19.

⁹ Srov. <http://www.novinky.cz/domaci/212477-pro-legalizaci-prostituce-jsou-dve-tretiny-obyvatel.html>.

¹⁰ Srov. MALINOVÁ, H. *Sociální práce s ženami, které poskytují placené sexuální služby*.

In. MATOUŠEK, O. et al.. *Sociální práce v praxi*, s. 256.

mravy v obci. Při porušení této vyhlášky je možné uložení pokuty až do 30.000,- Kč podle § 46 odst. 2 zákona o přestupcích.¹¹

1.1 Prostituce v ČR

„Prostituce se v posledních letech v naší republice rychle rozrostla. Mnoho dívek provozující toto řemeslo postává na mezinárodních silničních tazích prakticky po celý rok. Denní počet prostituujících osob se odhaduje na 6300. Průměrný denní výdělek prostitutky je odhadován na 2500 Kč, počet odpracovaných dní u prostitutek je odhadován na 365, množství finančních prostředků, které jsou vydělávány prostitucí, se pohybuje kolem 5 749 000 Kč (čerpáno ze zprávy České statistického úřadu, 2002).“¹²

Podstatou prostituce současné doby je dosažení co největšího zisku, na kterém však profitují i další osoby – kuplíři nebo tzv. bodygardi. Občas si je prostitutky samy najímají, ale většinou se do této role pasují sami.¹³ Kuplíři nutí ženy do prostituce i za použití násilí, vybírají od nich zisk, organizují prostitutkám práci, vymezují jim rajon, hlídají je a často je i ochraňují.¹⁴

Prostituce je často doprovázena majetkovou, násilnou nebo mravnostní trestnou činností. I přes různost názorů na problematiku legalizování prostituce převažuje ve společnosti negativní postoj a prostituce je u nás hodnocena jako amorální jev. Nejvíce ohroženým okruhem obyvatel jsou děti a mládež. Převládá však i nechuť podřídit prostituci zákonným pravidlům, které by chránily společnost před sociopatogenními vlivy prostituce, ale i osoby před různými pohlavními chorobami. Pro tuto situaci je příznačný patový stav, ve kterém na jedné straně převládá negativní postoj k provozování prostituce, na straně druhé však nebyla nalezena vůle prostituci zákonně regulovat. Z právního hlediska není provozování prostituce trestné, trestnými však mohou být související jednání, např. krádeže, loupeže, nakažení pohlavní chorobou, ohrožení mravní výchovy, výtržnictví.¹⁵

¹¹ Srov. KAJANOVÁ, A., URBAN, D., DAVIDOVÁ, E., ELICHOVÁ, M. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami*, s. 77.

¹² CHMELÍK, J. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*, s. 62.

¹³ Srov. Tamtéž, s. 63.

¹⁴ Srov. KAJANOVÁ, A., URBAN, D., DAVIDOVÁ, E., ELICHOVÁ, M. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami*, s. 80.

¹⁵ Srov. CHMELÍK, J. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*, s. 63.

Prostituce se v České republice soustřeďuje hlavně do velkých měst (Praha, Brno) a do příhraničních oblastí především se Spolkovou republikou Německo a s Rakouskem.¹⁶

V Jihočeském kraji má Rozkoš bez rizika v evidenci celkem 362 klientek, které působí především v klubech (331), dále na ulici (15), na privátech (11). V jižních Čechách se vyskytuje hlavně klubová a pouliční prostituce, ta ale v posledních letech zaznamenala značný pokles, ve městech vymizela úplně. Národnostní rozložení klientek je velmi různorodé, nejčastěji se zde objevují ženy rumunské, bulharské a ukrajinské národnosti. Často se mezi klientkami v Jihočeském kraji objevují drogově závislé ženy, jež ale svou závislost málokdy přiznají, především proto, že manažeři klubů nitrožilní uživatelky drog ve svých klubech odmítají, jiné formy užití drog přehlížejí.¹⁷

Dle šetření občanského sdružení Rozkoš bez rizika z roku 2003 vyplývá, že věkový průměr žen nabízejících sexuální služby se pohybuje mezi 23-24 roky, vyšší a nižší věkové skupiny sexuálních pracovníků se prostituují spíše na ulici.¹⁸ V nočních klubech jsou zaměstnávány spíše ženy kolem 22 let, pokud se zde vyskytnou starší, jedná se hlavně o cizinky.¹⁹

1.2 Motivace k prostitučnímu chování

Na světě neexistuje jediná společnost, která by se dokázala zbavit prostituce. Názory, že faktory jako je bída a nezaměstnanost zvyšují prostituci, jsou neobstojné před ukazatelem statistiky. Byly prováděny různé výzkumy, které by pomohly nalézt sociální příčiny prostituce. Některé dívky jsou k tomu donuceny nízkou kvalitací či opožděným duševním vývojem, s čímž by se v jiném zaměstnání neuplatnily. Další velký vliv má rodinné prostředí, ve kterém tyto dívky vyrůstaly. Většina jich pochází z neúplných nebo rozvrácených rodin, ze kterých utíkají už v dětství. Další velká část prostitutek je závislá na drogách a toto nejstarší řemeslo je pro ně prostředkem

¹⁶ Srov. KAJANOVÁ, A., URBAN, D., DAVIDOVÁ, E., ELICHOVÁ, M. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami*, s. 77.

¹⁷ Srov. Výroční zpráva občanského sdružení Rozkoš bez rizika za rok 2009.

¹⁸ Srov. KAJANOVÁ, A., URBAN, D., DAVIDOVÁ, E., ELICHOVÁ, M. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami*, s. 77.

¹⁹ Srov. MALINOVÁ, H. *Sociální práce s ženami, které poskytují placené sexuální služby*.

In. MATOUŠEK, O. et al.. *Sociální práce v praxi*, s. 252.

pro opatření narkotik či peněz na ně. Je jisté, že se toto řemeslo provozuje pouze z důvodů zjištěných – přináší velmi rychlý a snadný výdělek.²⁰

Ženy pracující v nočních klubech či na ulici, jež vyrůstaly v ústavní péči nebo v rodině s nedemokratickými principy, vykazují značnou míru submisivity. Tyto ženy podléhají vlivu okolí, jsou řízeny svými pasáky. Ti rozhodují o tom, kdy a jak bude pracovat, s kým se bude stýkat, jaké bude mít názory.²¹

To, že má velmi významný vliv na prostituční chování žen i situace v jejich původní rodině, potvrzuje i Malinová. Hrubé chování, ponižování, chudoba, násilí či nedostatek pracovních příležitostí, může způsobovat, že je vstup do prostituce pocíťován jako úleva. Nepříjemnosti spojené s provozováním prostituce jako je ponižování či urážky, nejsou pro tyto ženy neznámé. I když nemají pro svou potřebu všechny peníze, které si vydělají, mají to, co potřebují: cigarety, jídlo, alkohol, módní oblečení a samozřejmě mají kde spát. Často je místem k jejich odpočinku pokoj, kde i zároveň provozují sexuální služby.²²

Motivace k tomuto chování by se dala rozdělit na tři základní druhy:

- motivace vnějším tlakem – ženu k prostituci manipulují okolnosti, většinou špatná finanční situace. Daly by se do této skupiny zařadit např. dívky, které opustily dětský domov; rozvedené ženy, jež nemají možnost vydělat dostatek peněz na to, aby uživily děti či platily byt a také romské ženy, které nabízením sexuálních služeb pomáhají své rodině k vyššímu životnímu standardu.²³ Stále více žen je v dnešní době jediným živitelem rodiny, zvláště v romských komunitách je atraktivita mladých žen využita k finančnímu zajištění blízkých lidí.²⁴
- motivace vlastní potřebou – tato skupina zahrnuje ženy, jež považují svou práci do jisté míry za zábavu a mají sklon k promiskuitnímu chování.²⁵ Vstup těchto žen do sexbyznysu je často ovlivněn otázkou, proč si za to nevzít peníze?²⁶

²⁰ Srov. CHMELÍK, J. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*, s. 55.

²¹ Srov. ZIKMUNDOVÁ, M., WEISS, P. Motivace žen k prostituci. *Československá psychologie*, s. 436.

²² Srov. MALINOVÁ, H. *Sociální práce s ženami, které poskytují placené sexuální služby*.

In. MATOUŠEK, O. et al. *Sociální práce v praxi*, s. 253.

²³ Srov. KAJANOVÁ, A., URBAN, D., DAVIDOVÁ, E., ELICHOVÁ, M. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami*, s. 79.

²⁴ Srov. MALINOVÁ, H. *Sociální práce s ženami, které poskytují placené sexuální služby*.

In. MATOUŠEK, O. et al. *Sociální práce v praxi*, s. 253.

²⁵ Srov. KAJANOVÁ, A., URBAN, D., DAVIDOVÁ, E., ELICHOVÁ, M. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami*, s. 79.

- motivace racionální rozvahou – jedná se o ženy – profesionální prostitutky, které toto řemeslo provozují z důvodu, že tímto způsobem vydělají rychle velké množství peněz, než jinou profesí. Většinou se zprvu domnívaly, že po vydělání dostatku peněz, s tímto způsobem obživy skončí, ale mnohdy ze zvyku na vyšší standard a určité zvyklosti, to nedokážou.²⁷ „*Prostituce je dostane do jiného světa – peníze pro ně ztrácejí hodnotu, nebo se naopak stanou jedinou hodnotou, která je zajímá. A díky tomu změna – přinášející nutnost peníze vydělávat pracněji a rozumně s nimi hospodařit – přestává být přitažlivá.*“²⁸

V diplomové práci Martiny Zikmundové se objevují další možné příčiny vstupu do prostituce, které popsala dle konceptu J. J. Potterata. Jako první důvod uvádí zvýšenou citlivost a vnímavost, v nichž jsou zahrnuty psychologické charakteristiky, jako jsou pocity bezcennosti a odcizení v kombinaci s prožitím nějakého traumatu, např. znásilněním, které způsobí to, že je žena ochotna se prostituovat. Druhý důvod je zaměřen na mezilidské vztahy. Ženu může k prostitučnímu chování přivést kontakt s lidmi, kteří se prostituci nějakým způsobem věnují. Motivy, proč ženy vstupují do prostituce, jsou většinou ekonomického rázu, jedná se především o nutnost živit rodinu či touha po vyšším životním standardu. Některé ženy se placenými sexuálními pracovníci stanou samy, jiné se dozvědí od kamarádek o dobře placené práci, další jsou profesionálně najaty a dobře vědí, jakou práci budou vykonávat.²⁹

Zikmundová dále upozorňuje na to, že na cestě k prostituci mohou být důležitým milníkem drogy. Lze je považovat za strategii vyrovnávání se s rolí placené sexuální pracovníce. Autorka poukazuje i na to, jak jdou ruku v ruce životní události jako je první užití drogy a první komerční sexuální styk a pravidelné užití drogy a pravidelné prostituování se. Užívání drog předchází nebo se kryje s provozováním prostituce.³⁰

²⁶ Srov. MALINOVÁ, H. *Sociální práce s ženami, které poskytují placené sexuální služby*.

In. MATOUŠEK, O. et al. *Sociální práce v praxi*, s. 254.

²⁷ Srov. KAJANOVÁ, A., URBAN, D., DAVIDOVÁ, E., ELICHOVÁ, M. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami*, s. 79.

²⁸ MALINOVÁ, H. *Sociální práce s ženami, které poskytují placené sexuální služby*. In. MATOUŠEK, O. et al. *Sociální práce v praxi*, s. 255.

²⁹ Srov. ZIKMUNDOVÁ, M. *Sexuální chování sexuálních komerčních pracovníků*, s. 44 – 46.

³⁰ Srov. Tamtéž, s. 44 – 46.

1.3 Formy prostituce

Prostituci lze rozdělit z hlediska prostředí, ve kterém je vykonávána na několik forem:

- privátní prostituce - prostituce je vykonávána „na úrovni“ v soukromých, luxusně zařízených bytech.³¹
- hotelová prostituce – jedná se o prostituující osoby s poměrně vysokým vzděláním, dobrým vystupováním, které ovládají zpravidla jeden světový jazyk.³²
- bytová prostituce - prostituce je provozována ve vlastních bytech a má velmi blízko k organizované kriminalitě.³³
- barová prostituce - tato prostituce je provozována v různých sex barech, často ji vykonávají ženy z donucení a obvykle jsou to cizinky.³⁴
- eskort servis - žena je zákazníkovi doručena na smluvené místo nebo jej doprovází např. na dovolenou.³⁵
- pouliční či silniční prostituce - jedná se podle mého názoru o nejproblémovější a nejčtetnější formu prostituce, a proto je třeba věnovat jí větší pozornost. Věková kategorie prostituujících osob je zpravidla nízká, nízká je také jejich úroveň intelektu a stupeň vzdělání. Často jde o osoby mentálně zaostalé, sociálně nevyspělé, které poskytují pohlavní styk a jiné formy sexuálního styku téměř komukoli a kdekoli. Prostitutky jsou často závislé na drogách. U této formy prostituce se také vyskytuje zvýšené riziko pohlavních chorob a různé trestné činnosti. Je zde typický rychlý, anonymní a nejlacinější sex jakéhokoli druhu.³⁶

Organizovaná prostituce

Jedná se o specifický typ prostituce, který se sice v tomto výčtu forem prostituce vymyká, ale jde o velmi častý a závažný problém, kdy jsou ženy k placeným sexuálním službám nuceny. Na získávání vhodných obětí se podílí více osob a je zde velice využíváno naivity mladých žen a dívek, které mají vidinu dobrodružství a snadného

³¹ Srov. CHMELÍK, J. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*, s. 63.

³² Srov. Tamtéž, s. 63.

³³ Srov. Tamtéž, s. 64.

³⁴ Srov. Tamtéž, s. 64.

³⁵ Srov. MALINOVÁ, H., ŠÍDOVÁ, L. *Ženy poskytující placené sexuální služby*. In. NEDĚLNÍKOVÁ, D. *Metodická příručka pro výkon terénní sociální práce*, s. 108.

³⁶ Srov. CHMELÍK, J. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*, s. 64.

výdělku. Dívkám jsou slibovány práce např. barmanek. V některých případech je využíváno vydírání a násilí. Velmi často se na organizované prostituci podílí rodina ženy – jde především o romské rodiny. Při organizované prostituci nebývá dívka dlouho na jednom místě, mění své působiště, hlavně proto, aby nebyla příliš známá a neztratila na své atraktivnosti. Vyskytují se i případy, kdy je prodána jinému kuplíři nebo do zahraničí. Je velice obtížné se vymanit z tohoto druhu prostituce, neboť ženy jsou většinou bez dokladů a nedisponují s finančními prostředky – jsou nuceny odevzdat 50 % někdy až 80 % vydělané částky kuplíři. Rovněž jsou často udržovány v drogové závislosti.³⁷

1.4 Organizace pracující s prostitutkami

Součástí společenských debat posledních desetiletí je velmi často romská tematika, která vyžaduje neustálé hledání cest ve společném životě majority a romské menšiny. Cílem je odhalení a náprava sociálních problémů metodou individuální, skupinové a terénní sociální práce, jež je uskutečňována především prostřednictvím neziskových organizací.³⁸

V České republice existuje několik organizací pracujících s touto cílovou skupinou. Jejich úkolem je především zmírnění negativních důsledků prostituce – prevence pohlavně přenosných chorob (osvěta, testy na pohlavní choroby, rozdávání kondomů), prevence kriminality (vyhledávání obětí organizované prostituce), prevence a léčba závislostí, sociální pomoc (vyřízení dávek, azylových domů atd.) a následná pomoc při resocializaci (hledání nového zaměstnání, bydlení). Základem jejich práce je především terénní práce, jednak na ulici nebo přímo v nočních klubech.

Mezi nejznámější patří:

- La Strada ČR
- Arcidiecézní charita Praha – projekt Magdala
- Rozkoš bez rizika
- Amnesty International ČR
- proFem, o.p.s.

³⁷ Srov. KAJANOVÁ, A., URBAN, D., DAVIDOVÁ, E., ELICHOVÁ, M. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami*, s. 80.

³⁸ Srov. RAICHOVÁ, I. *Romové a nacionalismus*, s. 87.

- Mezinárodní organizace pro migraci ČR (IOM)³⁹
- Sdružení Ulice Plzeň.⁴⁰

Trochu podrobněji bych se zde chtěla věnovat organizaci Rozkoš bez rizika o. s., jelikož jejím prostřednictvím se bude uskutečňovat výzkum v praktické části této práce:

Občanské sdružení Rozkoš bez Rizika je nestátní nezisková organizace, která byla založena již v roce 1992. Cílem sdružení je prevence, diagnostika a léčba sexuálně přenosných chorob a HIV / AIDS a také snížení negativních sociálních důsledků spojených s provozováním prostituce cestou prosazování práv sexuálních pracovníků a jejich integrace do majoritní společnosti. Cílovou skupinou jsou osoby s rizikovým sexuálním chováním a životním stylem. Jedná se převážně o ženy poskytující placené sexuální služby. Rozkoš bez rizika má tři pobočky (Praha, Brno, České Budějovice), sedm terénních týmů pracujících v příhraničí a mobilní ambulanci s malou gynekologickou ordinací, kde je možné provádět podrobnější venerologické vyšetření.⁴¹

³⁹ Srov. KAJANOVÁ, A., URBAN, D., DAVIDOVÁ, E., ELICHOVÁ, M. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami*, s. 81.

⁴⁰ Srov. MALINOVÁ, H. *Sociální práce s ženami, které poskytují placené sexuální služby*. In. MATOUŠEK, O. et al. *Sociální práce v praxi*, s. 266.

⁴¹ Srov. internetové stránky občanského sdružení Rozkoš bez rizika dostupné na (on line), citováno 16. 1. 2011. <http://www.rozkosbezrizika.cz>.

2 Romská nezaměstnanost a prostituce

Jak ukazují statistiky sdružení Rozkoš bez rizika, v oblasti sexbyznysu se v posledních letech objevuje stále více žen romské národnosti.

Nezaměstnanost Romů v některých oblastech dosáhla až 95 %. Romská strategie, jak si najít práci se různí dle okolností, hledají jakýkoli druh práce, který vede k příjmu. Někteří znovu objevují tradiční řemesla, další si přivydělají pomocnými sezónními pracemi a část se nechá svést „šedou ekonomikou“ nebo „černým trhem“ – pašují, vyvíjejí trestnou činnost - krádeže, žebrání nebo právě prostituci.⁴²

Romové mají nízkou úroveň kvalifikace a obecně pověst nespolehlivých pracovníků, což je diskvalifikuje na trhu práce. Dle statistik je ekonomicky aktivních pouze 53 % Romů. Tento jev není neobvyklý, protože státem poskytované sociální dávky jsou pro Romy výhodnější než minimální mzda, kterou by mohli dostat. Důležité také je, že mnozí zaměstnavatelé nejsou ochotni Romy zaměstnat. Můžeme zde do jisté míry mluvit o diskriminaci Romů, jež je způsobena předsudky a stereotypy ze strany zaměstnavatelů a špatnými zkušenostmi z minulosti.⁴³

Organizace Rozkoš bez rizika velmi často pomáhá svým klientkám s hledáním zaměstnání, ale naráží při tom na překážku jejich nízké kvalifikace odpovídající základnímu vzdělání. Občanské sdružení má ze své praxe zkušenosti, že romské ženy jsou často zaměstnavateli odmítány se slovy, že nabízené místo je již obsazeno. Mezi tímto etnikem existuje jistá vzájemná výpomoc, kdy se některá romská žena v zaměstnání uchytí či dokonce postoupí na lepší pracovní pozici, doporučí na své místo jiné romské ženy. Nejvíce se Romky osvědčují v továrnách nebo jako uklízečky a nejsou výjimkou případy, kdy jsou zaměstnavateli zneužívány. Všechny tyto skutečnosti ztěžují u Romek proces resocializace neboli odchodu z prostituce.⁴⁴

Dalším velmi významným činitelem, který přispívá k vysoké romské nezaměstnanosti, je sociální vyloučení.

⁴² Srov. GOJOVÁ, A. *Komunitní práce a inkluze Romů*, s. 16.

⁴³ Srov. RAICHOVÁ, I. *Romové a nacionalismus*, s. 104-105.

⁴⁴ Srov. MALINOVÁ, H. *Sociální práce s ženami, které poskytují placené sexuální služby*.

In. MATOUŠEK, O. et al.. *Sociální práce v praxi*, s. 261.

Sociální vyloučení lze definovat jako proces, který jednotlivce, rodiny, skupiny či celá lokální společenství omezuje v přístupu ke zdrojům, které jsou potřeba pro participaci na sociálním, ekonomickém i politickém životě.⁴⁵

Sociální exkluzí jsou některé skupiny obyvatel ohroženy více než jiné. Nejohroženější jsou tyto skupiny: nedostatečně vzdělané, dlouhodobě či opakovaně nezaměstnané, lidé s mentálním či fyzickým handicapem, závislé osoby, osamělí senioři, imigranti, příslušníci různých menšin, lidé v těžké životní situaci. Riziko sociálního vyloučení se zvyšuje při kumulaci výše uvedených faktorů. Nejohroženější a nejpostiženější skupinou obyvatelstva u nás jsou právě Romové. Proto se mnohdy sociální exkluze a toto etnikum velmi úzce spojuje.⁴⁶

Lze identifikovat oblasti života, do nichž se sociální vyloučení promítá. Na základě zkušeností sociálních pracovníků byly vymezeny tyto oblasti života:

- chudoba a nízký příjem
- omezený přístup na trh práce
- nízká míra sociální podpory, řídké nebo neexistující sociální sítě
- bydlení a život v kontextu lokality
- vyloučení ze služeb.⁴⁷

Všechny výše zmíněné oblasti života jsou pro romskou menšinu typické a mohly by být hlavními důvody, které ovlivňují romské ženy pro vstup do prostituce.

Jeden z nejvýznamnějších elementů procesu sociálního vyloučení je chudoba a nízký příjem. Bezprostředně souvisí s nezaměstnaností a s omezeným přístupem Romů na trh práce. Omezení mohou být vyvolána různými příčinami – nedostatkem kvalifikace a potřebných dovedností na straně Romů či lze hledat příčiny v předsudcích zaměstnavatelů a v neochotě zaměstnávat specifické skupiny obyvatel.⁴⁸

„Vzdělání úzce souvisí s nezaměstnaností.“⁴⁹ Pracovní příležitosti jsou pro Romy po dokončení školy velmi omezené. Rodiče nevěří ve výhodu mít vzdělání a nezaručuje

⁴⁵ Srov. KAJANOVÁ, A., URBAN, D., DAVIDOVÁ, E., ELICHOVÁ, M. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami*, s. 54.

⁴⁶ Srov. Tamtéž, s. 54.

⁴⁷ Srov. NAVRÁTIL, P. *Romové v české společnosti*, s. 33.

⁴⁸ Srov. Tamtéž, s. 34.

⁴⁹ KAJANOVÁ, A., URBAN, D., DAVIDOVÁ, E., ELICHOVÁ, M. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami*, s. 48.

to podle nich nalezení práce. A nejen proto je mnoho dospělých Romů dlouhodobě nezaměstnaných.⁵⁰

Romové vysokou hodnotu vzdělání nepřikládají, nemají k institutu školy důvěru.⁵¹ A to je další z důvodů, proč se tato minorita stále častěji živí prostitucí, ve které není vzdělání, kvalifikace ani praxe potřeba.

Vysoká nezaměstnanost má za příčinu i vysokou kriminalitu Romů, která vede k sociální kriminalitě. Mnoho Romů se dokáže uskrovnit a vyžít ze sociálních dávek, jiní to však nedokážou a uchylují se k parazitárnímu způsobu obživy a k trestným činům.⁵²

Prostituce, i když není trestná, má vždy přímou souvislost s kriminálními subkulturami. Romové se na organizaci a provádění prostituce podílejí významně. O rozpadu tradic romského etnika svědčí i prostituce romských dívek.⁵³

Nejzávažněji se podílově z mravnostní kriminality jeví u Romů trestný čin kuplířství, kdy více než dvě pětiny osob stíhaných v posledních letech za tento trestný čin bylo romského původu.⁵⁴

⁵⁰ Srov. GOJOVÁ, A. *Komunitní práce a inkluze Romů*, s. 18.

⁵¹ Srov. KAJANOVÁ, A., URBAN, D., DAVIDOVÁ, E., ELICHOVÁ, M. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami*, s. 48.

⁵² Srov. ŘÍČAN, P. *S Romy žít budeme – jde o to jak*, s. 59.

⁵³ Srov. RAICHOVÁ, I. *Romové a nacionalismus*, s. 96.

⁵⁴ Srov. ŠIŠKOVÁ, T. *Menšiny a migranti v České republice*, s. 163.

3 Shrnutí teoretické části

Teoretickou část jsem rozdělila do šesti kapitol. V první části o prostituci jsem definovala pojem prostituce a nastínila to, jak česká společnost na tento patologický jev nahlíží a jak se staví k její regulaci. Veřejnost je dle mnou uvedeného průzkumu společnosti SANEP pro legalizaci prostituce hlavně proto, že zdanění příjmů prostitutek by přineslo nemalé posílení státního rozpočtu. Dále jsem se zabývala důvody, proč ženy a dívky vstupují do prostituční scény. Jejich motivy k tomuto chování by se daly rozdělit do třech základních druhů a to z důvodu špatné finanční situace, jedná se o ženy, které nemají možnost vydělat dostatek peněz, aby uživily rodinu a zaplatily poplatky spojené s bydlením. Do této kategorie by se daly zařadit i romské ženy, jež se tímto způsobem snaží zvýšit životní standard rodiny. Právě proto, že jsou Romové nejčastěji sociálně vylučovanou skupinou u nás, je pro ně prostituce vhodným zdrojem obživy. Dalším z důvodů je, že je jejich práce baví a mají i sklon k promiskuitnímu chování a v neposlední řadě proto, že po pomnutí důvodů, jež je vedly k této práci, si zvykly na určitý životní standard a nechtějí se ho už vzdát. Představa, že by si peníze měly vydělat pracněji a rozumněji s nimi hospodařit, pro ně není přitažlivá. V následující kapitole jsem poukázala na stav prostituce v České republice, zejména v Jihočeském kraji a na to, jak je prostituce u nás organizována. V další kapitole jsem se zabývala formami prostituce, dle toho, ve kterém prostředí jsou placené sexuální služby poskytovány. Podrobněji jsem se zde zaměřila na nejproblémovější formu prostituce – pouliční. Více jsem se zde také věnovala i další specifické formě prostituce, a to organizované prostituci, kdy je často využíváno naivity žen. Těm, je původně slibována práce např. barmanek a poté nuceně končí u poskytování sexuálních služeb. Není výjimkou, že se organizované prostituce aktivně účastní Romové. Dále jsem uvedla několik organizací pracujících s touto cílovou skupinou, podrobněji jsem představila organizaci Rozkoš bez rizika o. s., prostřednictvím, které budu dělat rozhovory s romskými ženami pracujícími v sexbyznysu. Následně jsem do teoretické části zařadila kapitolu o nezaměstnanosti romské menšiny, která v současné době představuje jeden z nejzávažnějších sociálních problémů této minority. Toto tvrzení

vychází i ze statistik občanského sdružení Rozkoš bez rizika, kdy se sdružení snaží velice často pomoci romským ženám najít jiné zaměstnání, ale vždy narážejí na překážku jejich nízké kvalifikace a vzdělání. Poslední kapitola pojednává i o sociálním vyloučení Romů. Zrovna tato menšina je sociální exkluzí ohrožena nejvíce, poněvadž všechny oblasti života, do nichž se sociální vyloučení promítá, jako je chudoba, nízký příjem či omezený přístup na trh práce, se Romů více než týká a mohly by vést k prostitučnímu chování.

Z teoretické části vyplývá, že hlavním důvodem, proč Romky vstupují do prostituční scény, by mohla být nízká úroveň vzdělání a kvalifikace a z toho vyplývající vysoká míra nezaměstnanosti. Jako další důvod se nabízí to, že si prostitutky zvyšují životní úroveň svou i své rodiny a v neposlední řadě by důležitou roli mohlo hrát i již zmiňované sociální vyloučení.

V následující praktické části provedu sondu do života prostituujících Romek a budu se snažit zjistit pravé důvody, které je vedou k tomu, aby se živily jako placené sexuální pracovnice.

4 Metodika výzkumu

4.1 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu této práce je zjistit od romských sexuálních pracovníček jejich důvody vstupu do prostituce, co je k tomuto způsobu obživy vede a jaké mají motivy k prostitučnímu chování.

4.2 Popis výzkumné metody

Pro získání potřebných informací jsem zvolila metodu kvalitativního výzkumu. Uskutečněné polostrukturované rozhovory s každou respondentkou jsem následně přepsala do kazuistik.

4.3 Charakteristika výzkumného vzorku

Respondentkami mého výzkumu byly klientky občanského sdružení Rozkoš bez rizika o. s., které poskytují placené sexuální služby na území Jihočeského kraje a zároveň jsou romské národnosti. Nastavené parametry splňovalo osm respondentek.

Rozhovor byl prováděn pouze s respondentkami, jež nabízejí sexuální služby v nočních klubech a to z toho důvodu, že v klubu je zajištěno soukromí a klid na vedení rozhovoru a také proto, že ženy poskytující placené sexuální služby na ulici jsou často hlídány svými „pasáky“ a mají pocit, že jsou ženy námi zdržovány od své práce.

4.4 Techniky sběru dat

Na rozhovory jsem si vyčlenila období jednoho měsíce, ve kterém jsem oslovila všechny respondentky a vedla s nimi rozhovor dle vytyčených okruhů otázek. Rozhovor odmítla provést pouze jedna z oslovených žen a to z toho důvodu, že při zahájení rozhovoru se mnou, přišel zákazník, který měl zájem o její služby. Při rozhovorech nenastaly žádné závažné komplikace, pouze jsme byly občas vyrušeny ostatními

sexuálními pracovníci, které byly zvědavé, co na pokoji probíráme nebo měly strach, zda respondentka není např. nakažená nějakou pohlavní chorobou.

Při vedení kvalitativního rozhovoru jsem musela právě z výše jmenovaných důvodů uvážit možnou délku každého jednotlivého rozhovoru, kterou jsem upravovala před nebo během interview. Zvláště rozhovory s touto cílovou skupinou vyžadují určitou dovednost, citlivost, koncentraci a interpersonální porozumění.⁵⁵

4.5 Etické aspekty

Všechny oslovené respondentky byly předem informovány o dobrovolnosti výzkumu a i o tom, že mohou kdykoli rozhovor odmítnout či přerušit, od všech jsem dostala souhlas s vedením rozhovoru a i s jeho záznamem. Dále jim byla zaručena anonymita, tudíž nejsou jména v kazuistikách zmíněna.

4.6 Autentičnost sběru dat

Velkou výhodou při sběru dat je bezpochyby to, že v organizaci Rozkoš bez rizika o. s., pracuji jako terénní sociální pracovníce. Respondentky mě tedy znají již delší dobu a měly proto ve mně důvěru a neodmítly mi rozhovor provést.

4.7 Způsob vyhodnocování dat

Podle předem stanovených okruhů otázek (viz Příloha I.) jsem postupně ke každému z nich zpracovala informace získané z rozhovorů s jednotlivými respondentkami. Okruhy se týkají započítí prostitute, motivaci k tomuto chování, vztahů mezi sexuálními pracovníci navzájem či s majiteli klubů, využívání služeb organizací pracujících s touto cílovou skupinou, ekonomické situace žen poskytující placené sexuální služby a jejich plánů do budoucna. K dalším informacím, které mně zajímaly, patřil věk, rodinný stav, počet dětí a nejvyšší ukončené vzdělání. Následně jsem všechna získaná data přiřadila k vydefinovaným okruhům a slovně je interpretovala.

⁵⁵ Srov. HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. s. 166.

5 Shrnutí rozhovorů

Následující tabulky č. 1 – 4 stručně charakterizují osm romských respondentek poskytujících placené sexuální služby na území Jihočeského kraje, s nimiž byly provedeny rozhovory uvedené v příloze práce (viz Příloha II. – IX.).

Tabulka č. 1 rozdělení dle rodinného stavu

Svobodná	4
Vdaná	1
Rozvedená	3
Vdova	0
Celkem	8

Polovina oslovených respondentek uvedla rodinný stav svobodná, což může vypovídat o tom, že se při vykonávání prostituce velmi špatně navazují či udržují soukromé vztahy s partnery.

Tabulka č. 2 rozdělení dle počtu dětí

Žádné dítě	1
Jedno dítě	2
Dvě děti	2
Tři děti	2
Čtyři děti	1
Celkem	8

Pouze jedna respondentka uvedla, že je bezdětná a pouze jedna má více než tři děti. Toto tvrzení však nekoresponduje s faktem, že Romové mívají většinou vyšší počet dětí. Jedním z možných důvodů, proč respondentky v počtu dětí připomínají spíše

majoritní populaci, by mohl být jejich poměrně nižší věk a možnost, že další děti mít teprve budou.

Tabulka č. 3 rozdělení dle nejvyššího dosaženého vzdělání

Nedokončené základní	1
Základní	6
Vyučená	1
Středoškolské	0
Vysokoškolské	0
Celkem	8

Z výše uvedené tabulky jasně vyplývá, že vzdělání není pro Romy vysokou hodnotou. Pouze jedna z oslovených respondentek má vyšší vzdělání než základní.

Tabulka č. 4 rozdělení dle věku

15 - 20 let	0
21 – 25 let	4
26 – 30 let	3
31 – 35 let	0
36 – 40 let	1
Průměrný věk	26,25 let

Věkový průměr oslovených respondentek odpovídá dlouhodobějším statistikám občanského sdružení Rozkoš bez rizika. Ze standardu se vymyká pouze jedna z respondentek, která je ve věkové kategorii 36 – 40 let.

5.1 Prezentace výsledků rozhovorů

V následující části výzkumu jsou prezentovány jednotlivé otázky rozhovorů dle stanovených okruhů. Za každou z otázek je následně interpretována odpověď. Závěrem jednotlivých okruhů je krátké shrnutí.

OKRUH Č. 1 ZAPOČETÍ PROSTITUCE

Od kolika let a jak dlouho prostituci vykonáváte?

Oslovené respondentky uvedly, že průměrný věk, ve kterém vstoupily do prostituční scény, se pohybuje kolem 21,75 roku. Žádná z respondentek neuvedla, že by s poskytováním placených sexuálních služeb začala již před 18 rokem života, naopak nejdéle začala jedna z oslovených pracovat jako prostitutka v 28 letech.

Na otázku, jak dlouho prostituci vykonávají, uvedly v průměru 4,4 roku. Nejdéle pracuje v sexbyznysu respondentka 10 let a nejkratší dobu 0,5 roku.

Jak jste se k prostituci dostala?

Co Vás vedlo k tomu žít se zrovna prostitucí?

Všechny respondentky se k prostituci dostaly dobrovolně, ale byly k ní přinuceny různými okolnostmi. Nejčastěji se jednalo o rozvedené matky, které nejsou schopny zajistit obživu své rodiny jinak, než prostitucí. Dalším závažným důvodem, který respondentky uvedly celkem 3x jsou dluhy či půjčky, které nebyly v jejich možnostech splácet. Další časté důvody byly, dle oslovených, závislosti či nemožnost najít si jiné zaměstnání. Respondentka č. 6 takto komentuje svůj neúspěch při udržení si zaměstnání: *„Vždy mě do nějaké práce přijali, aby nebyli obviněný z diskriminace, ale už od začátku věděli, že mě do tří měsíců vyhodí.“*

Ví Vaše rodina, co děláte? Co na to říká?

Z celkem osmi oslovených respondentek pět uvedlo, že o tom jak se živí, nikdo z jejich rodiny či okolí neví. Respondentky pro to dělají vše, např. poskytují své sexuální služby v jiné zemi či alespoň v jiném městě, kde je nikdo nezná. U zbylých třech respondentek rodina ví, jakou práci vykonávají. Pouze v jednom případě respondentka nebyla rodinou v tomto svém rozhodnutí podporována. Respondentka č. 4 uvádí svůj pohled na to, jak její přítel pohlíží na její rozhodnutí žít se jako placená sexuální pracovnice: *„Myslím, že mu tento stav vyhovuje, je s dětmi doma a já vydělávám peníze.“*

Pominuly již důvody, proč jste prostituci začala vykonávat?

Všechny oslovené respondentky shodně uvedly, že důvody, proč vstoupily do prostituční scény, stále přetrvávají a nepominuly. Většinou uváděly, že dluhy nemají

splacené, děti stále neodrostly a nemohou se živit samy či prostě nemají našetřeno dostatek peněz na to, aby si koupily, co chtějí nebo potřebují. Respondentka č. 2 uvádí, že důvody, proč vstoupila do prostituční scény, naopak nepominuly, ale ještě jí přibyly – a to dluhy: *„Když to dobře půjde, tak za pět let bych měla mít všechny půjčky splacené, pokud si nevezmu další...“*

SHRNUTÍ (otázky č. 1 – 5)

Z tohoto okruhu vyplývá, že romské ženy vstupují do prostituce kolem 21. roku života, což je o 2 až 3 roky nižší věk, než činí průměr. Nejčastějšími důvody, které je vedly k tomu, žít se právě prostitutí, byly především dluhy, neschopnost uživit děti a rodinu a nemožnost najít si jiné zaměstnání. Většina oslovených respondentek se snaží, aby o tom, jak si vydělávají na živobytí, nikdo nevěděl. Všechny Romky uvedly, že důvody, proč s tímto řemeslem začaly, stále přetrvávají.

OKRUH Č. 2 MOTIVACE K PROSTITUCI

V čem vidíte pozitiva tohoto povolání?

Celkem šest oslovených respondentek uvedlo, že pozitiva tohoto zaměstnání shledává ve vysokém měsíčním výdělku. Peníze mají ihned a nemusejí na ně čekat, nejsou jim totiž vypláceny jednou za měsíc, ale průběžně. Tento fakt nejvíce vyhovuje respondentce č. 3, která to komentuje slovy: *„Vždy, když potřebuju dávkou, tak jdu na pokoj a mám na ni.“* Dále jim na tomto povolání vyhovuje to, že jsou díky velkému platu schopny splácet své pohledávky, což by v jiném zaměstnání nebyly. Jedna respondentka vidí pozitivum tohoto povolání v tom, že si sama může určit, kdy půjde do práce a kdy zůstane doma. Jedné respondentce se na tomto zaměstnání líbí, že v klubu, kde pracuje, může zároveň i bydlet. Nemusí tak řešit svou bytovou situaci.

V čem vidíte negativa tohoto povolání?

Dvě respondentky uvedly, že jim na tomto zaměstnání nevádí nic. Další dvě považují za negativum to, že se málo vidí se svou rodinou a mají na ni a na domácnost málo času. Jedné respondentce nevyhovuje, že chodí spát každý den k ránu. Dalším osloveným vadí na prostituci někteří nepříjemní zákazníci, ženský kolektiv a nemožnost

si vzít dovolenou, jelikož nepřítomnost v klubu znamená nižší výdělek, který se nemůže dovolit.

Jste s tím, co děláte spokojená?

Z celkově osmi oslovených žen jich sedm uvedlo, že jsou se svým povoláním placené sexuální pracovnice spokojené. Jejich spokojenost spočívá hlavně v tom, že si vydělají dostatek peněz na to, aby byly schopné splácet půjčky a uživily rodinu. „*Nejdůležitější pro mě je, že mají děti co jíst, kde bydlet a v čem chodit do školy.*“ (respondentka č. 7) Pouze jedna z oslovených žen není se svým povoláním spokojená a uvádí, že kdyby věděla o jiném způsobu, jak si vydělat stejné množství peněz, tak by prostituci určitě nevykonávala.

Vidíte v tom, že jste Romka spíše klady či záporu vzhledem k této práci?

Klady v tom, že jsou Romky, vidí vzhledem k tomuto povolání tři z osmi oslovených žen. Mají pocit, že jsou díky tomu více žádané u zákazníků. „*Zákazníci vidí ten můj temperament, a proto o ně nemám nouzi.*“ (respondentka č. 8) Dvě respondentky mají naopak pocit, že zákazníci dávají spíše přednost „bílým“ ženám. Jedna dokonce uvádí, že zákazníci vidí Romky jako špinavé a nemají o ně proto zájem. Další tři oslovené nevidí v tom, že jsou Romky klad ani zápor. Tvrdí, že výběr ženy závisí čistě na zákazníkovi a ti mají každý jiný vkus. Jsou i zákazníci, kteří si vysloveně žádají ženy tmavé pleti.

SHRNUTÍ (otázky č. 6 – 9)

Nejvíce se osloveným respondentkám na jejich práci líbí to, že si prostitucí vydělají hodně peněz a jsou tudíž schopny splácet své dluhy a uživit své rodiny. Naopak jako největší negativum Romky uvedly, že jsou málo v kontaktu s rodinou a nemají dostatek času na domácnost. Všechny respondentky kromě jedné jsou celkově se svou prací spokojené a to především proto, že si vydělají dostatek peněz. V tom, že jsou Romky, vidí vzhledem k počtu zákazníků spíše klad nebo mají pocit, že to zákazníci neovlivňuje a je to tudíž jedno.

OKRUH Č. 3 VZTAHY MEZI SEXUÁLNÍMI PRACOVNICEMI A MAJITELI KLUBŮ

Jak vycházíte s „pasáky“ či s majiteli klubů?

Žádná z oslovených Romek nevedla, že by si s majitelem klubu vysloveně nerozuměla, naopak čtyři respondentky uvádějí, že si se svým šéfem rozumí dokonce velice dobře. Jedna z nich měla s majitelem dokonce milenecký vztah. Tři respondentky označují jejich vztah s majitelem klubu za dobrý či neutrální. Respondentka č. 2 uvádí: *„Nezachází s námi jako s kusem hadru a to mi stačí.“* Pouze jedna z oslovených žen přiznala občasné konflikty mezi ní a jejím vedoucím. Jednalo se především o neshody kvůli drogám, kdy si majitel nepřál, aby je respondentka uchovávala či užívala v klubu.

Jaké máte vztahy s ostatními ženami poskytujícími placené sexuální služby?

Tři z oslovených respondentek uvedlo, že si se svými kolegyněmi v klubu celkem rozumí, ale berou je jako svou konkurenci, což občas vyvolá menší konflikt mezi nimi. Např. respondentka č. 1 uvádí: *„S ostatními si rozumím až na ty, co chodí bez gumy a lezou tak všem poctivým do zelí.“* Jedna respondentka označila vztahy s ostatními ženami poskytujícími placené sexuální služby za velmi dobré, dokonce si zde našla svou nejlepší kamarádku. Další tři Romky uvedly, že jejich vztahy jsou neutrální, spíše jsou omezeny na pracovní úroveň, soukromě se raději moc nebaví, prý je to takto lepší. Jedna udává občasné konflikty, které jsou způsobeny tím, že je uživatelkou drog, což jí její kolegyně příležitostně vytknou a označí ji za „feťačku“.

SHRNUTÍ (otázky č. 10 – 11)

Z otázek tohoto okruhu vyplývá, že oslovené ženy nemají se svými „vedoucími“ – majiteli klubů žádné konflikty či problémy. Pouze jedna Romka uvedla občasné nedorozumění s majitelem klubu kvůli drogám, ta samá respondentka uvedla jako jediná i neshody s ostatními ženami v klubu, důvodem jsou opět drogy. Zbylé Romky označují své vztahy s kolegyněmi jako dobré.

OKRUH Č. 4 VYUŽÍVANÉ SLUŽBY

Využíváte služeb některých organizací pracujících se sexuálními pracovníci?

Všechny respondentky uvedly, že služeb organizací, které pracují s touto cílovou skupinou a navštěvují noční kluby, využívají. Dvě oslovené služby využívají jen zřídka a to hlavně proto, že streetworkeri navštěvují kluby zpravidla o víkendech, kdy ony tam ale většinou nejsou. Dvě z oslovených se dokonce na návštěvu těchto pracovníků těší a jsou rády, že si za nimi přijde popovídat někdo z venku. „*Do klubu přinesou vždy takové oživení, člověk má kontakt taky s někým zvenčí.*“ (respondentka č. 8).

Pokud ano, tak jakých služeb?

Respondentky dle uvedených rozhovorů nejčastěji využívají možnosti nechat se otestovat na pohlavně přenosné choroby. Nejvíce jim na tomto způsobu vyšetření vyhovuje to, že nemusejí samy navštívit lékaře a vysvětlovat, proč tyto testy vyžadují. Dále jsou také velice rády za preventivní materiály, jako jsou kondomy, lubrikační gely a jiné. Alespoň si prý nemusejí tyto pomůcky ke své práci kupovat samy, od streetworkerů je dostanou zadarmo. Jedna z Romek využila i nabízené služby osobní asistence, kdy potřebovala doprovod k lékaři a jedna z oslovených je ráda, že se má koho zeptat na informace o projevech a léčbě pohlavně přenosných chorob.

SHRNUTÍ (otázky č. 12 - 13)

Všechny oslovené Romky uvedly, že využívají různých služeb, jež nabízejí organizace pracující s prostitutkami. Nejčastěji se jedná o testování na pohlavně přenosné choroby, kdy ženám vyhovuje, že nemusejí kvůli vyšetření navštěvovat doktora. Dále velmi rády využívají nabídek vzít si zdarma kondom či lubrikační gel.

OKRUH Č. 5 EKONOMICKÁ SITUACE A PLÁNY DO BUDOUCNA

Vykonávala jste někdy i jinou práci? Pokud ano, tak jakou?

Čtyři z osmi oslovených romských žen nikdy jinou práci než je prostituce nevykonávaly. Buď byly před tím v domácnosti, na rodičovských dovolených či evidovány na úřadech práce. Zbýlé čtyři respondentky se pokoušely pracovat nebo nějaký čas pracovaly. Nejčteněji byly zaměstnané jako uklízečky, dělnice

ve fabrikách. Další oslovené uvedly, že se živily také jako pomocné síly v kuchyni či prádelně. Jedna respondentka si přivydělávala domácími pracemi. Respondentka č. 1 komentuje své pracovní zkušenosti následovně: „*Byla to obrovská dřina a furt se jim něco nelíbilo, že prej jsem moc pomalá, ale doopravdy jim šlo o to, že jsem černá.*“

Máte v plánu s prostitucí skončit a žít se jinak?

Všechny oslovené respondentky uvedly, že prozatím nemají v plánu v nejbližší době s prostitucí skončit. V budoucnu by chtěla respondentka č. 8 pracovat stále v nočním klubu, ale ne jako sexuální pracovnice, ale jako barmanka: „*Za barem je jedno, jestli vám je dvacet nebo čtyřicet.*“ Za hlavní důvody tohoto rozhodnutí uvedly ve dvou případech, že nemají našetřeno dostatek peněz, další dvě by neměly na uživení sebe a své rodiny. Jedna z Romek potřebuje nejprve splatit své dluhy a další potřebuje stále peníze na pořízení si drog.

Přemýšlela jste o tom, že ve vyšším věku se tato práce vykonává hůře, a co budete dělat potom?

Z osmi oslovených respondentek polovina o tom, že se tato práce ve vyšším věku vykonává hůře, vůbec nepřemýšlela. Druhá polovina oslovených, která se nad touto otázkou někdy zamyslela, uvádí, že ve starším věku by v klubu mohly pracovat jen za barem nebo prostituci vykonávat pouze příležitostně. Respondentka č. 7 uvádí: „*Pokud mi potom půjdou kšefty alespoň z poloviny jako teď, tak této práce nenechám, takový peníze nikde mít nebudu.*“ Jedna z Romek má v plánu, že bude v domácnosti a rodinu bude živit přítel, který je doma nyní.

Na co převážně použijete vydělané peníze?

Vydělané peníze respondentky nejčastěji použijí na zajištění jídla, bydlení a zaplacení všeho, co je s tímto spojeno. Další co si často pořizují je kosmetika, oblečení či cigarety. Ve třech případech Romky uvedly, že vydělanými penězi splatí dluhy a půjčky. Po jedné z oslovených uvedlo, že si za peníze koupí drogy a pohonné hmoty.

Kolik si přibližně vyděláte měsíčně peněz?

Jedna z oslovených žen uvedla, že nemá přehled o svém měsíčním výdělku a není schopna částku ani odhadnout, jedná se o respondentku – uživatelku drog. Ostatní

oslovené se pokusily svůj měsíční příjem z provozování prostituce přibližně uvést. Průměrná měsíční vydělaná částka oslovených respondentek činí 43 500,- Kč. Nejvyšší výdělek uvedla jedna z respondentek 60 000,- Kč a nejméně 20 000,- Kč.

SHRNUTÍ (otázky č. 14 – 18)

Polovina oslovených respondentek se nikdy neživila jinak než prostitucí. Druhá polovina oslovených žen se pokoušela někdy pracovat, nejčastěji se jednalo o práce uklízečky a dělnice. Všechny Romky shodně uvedly, že v současné době nemají v plánu s prostitucí skončit a začít se živit jinak. Čtyři oslovené nikdy nepřemýšlely o tom, že se prostituce ve vyšším věku vykonává hůře, zbylé čtyři Romky nad tímto někdy přemýšlely, ale prozatím se tím nezabývají. Již z předešlých otázek je jasné, že většinu vydělaných peněz respondentky použijí na živobytí či uhrazení svých pohledávek. Průměrně se jejich měsíční výdělek pohybuje kolem 43 500,- Kč.

6 Diskuze

Příčin, které se podílejí na skutečnosti, že romské ženy vstupují do prostituční scény, je mnoho. Na základě uvedených kazuistik v přílohách práce (viz Přílohy č. II. – IX.) zpracovaných z polostrukturovaných rozhovorů jsem došla k následujícím závěrům, které nejčastěji vedou romské ženy k provozování prostituce. Výstupy z rozhovorů jsem shrnula čtyř základních okruhů:

Matka samoživitelka – je to jeden z primárních důvodů, proč romské ženy začínají s poskytováním placených sexuálních služeb. Nejsou schopny z jednoho platu či ze sociálních dávek uživit sebe a své děti, kterých bývá většinou vyšší počet. Výjimku netvoří ani případy, kdy otec dětí neplní své vyživovací povinnosti nebo není vůbec znám.

Nedostatek finančních prostředků – ztráta pravidelného příjmu v důsledku ztráty zaměstnání či splácení dluhů a půjček, kterých bývá i vícero najednou. Velké množství Romů řeší svou nepříznivou finanční situaci tím, že si půjčí peníze a poté nejsou schopni řádně splácet. Dochází k situaci, kdy řeší půjčku půjčkou.

Nedostatečné vzdělání a nízká úroveň kvalifikace – velkou měrou se podílí na skutečnosti, že se Romové nemohou uplatnit na trhu práce. Jsou obtížně zaměstnavatelnou skupinou anebo jsou využíváni na podřadné práce, kde je minimální výdělek. To nese za důsledek, že je pro Romy výhodnější nepracovat a pobírat sociální dávky.

Závislosti – dalším závažným důvodem, který vede Romky k provozování prostituce. Jedná se především o závislosti na omamných látkách či na automatech. Prostituce je jeden z nejlepších prostředků jak získat větší obnos peněz během krátké chvíle, proto je závislými velmi hojně využívána ke shánění finančních prostředků na drogy, alkohol, automaty atd.

Závěry z provedených rozhovorů korespondují s tím, že hlavními motivy vstupu romských žen do prostituční scény, jsou důvody ekonomické, což potvrzuje ve své diplomové práci i Martina Zikmundová. Ta uvádí, že motivy, proč ženy vstupují

do prostituce, jsou většinou ekonomického rázu, jedná se především o nutnost živit rodinu či touha po vyšším životním standardu. Některé ženy se placenými sexuálními pracovníci stanou samy, jiné se dozvědí od kamarádek o dobře placené práci, další jsou profesionálně najaty a dobře vědí, jakou práci budou vykonávat.⁵⁶

Zikmundová dále upozorňuje na to, že na cestě k prostituci mohou být důležitým milníkem i drogy. Lze je považovat za strategii vyrovnávání se s rolí placené sexuální pracovníce. Autorka poukazuje i na to, jak jdou ruku v ruce životní události jako je první užití drogy a první komerční sexuální styk a pravidelné užití drogy a pravidelné prostituování se. Užívání drog předchází nebo se kryje s provozováním prostituce.⁵⁷ Toto její tvrzení se ve výzkumu potvrdilo pouze částečně, a to tak, že prostituce je pro jednu z respondentek prostředkem pro získání peněz na drogy, ale nejedná se o to, že by respondentky prostituce přivedla k užívání drog. Zmiňovaná respondentka užívala omamné látky již před vstupem do prostituční scény a v této formě obživy viděla pouze rychlý a snadný způsob, jak si zajistit potřebnou hotovost.

Názory, že faktory jako je bída a nezaměstnanost zvyšují prostituci, jsou neobstojné před ukazatelem statistiky. Byly prováděny různé výzkumy, které by pomohly nalézt sociální příčiny prostituce. Některé dívky jsou k tomu donuceny nízkou kvalifikací či opožděným duševním vývojem, s čímž by se v jiném zaměstnání neuplatnily. Velká část prostitutek je závislá na drogách a toto nejstarší řemeslo je pro ně prostředkem pro opatření narkotik či peněz na ně.⁵⁸ Výzkum potvrdil, že romské ženy jsou do prostituce „donuceny“ různými okolnostmi, které se nejvíce týkají toho, že nemají obecně dostatek finančních prostředků na cokoliv. Jako hlavní příčina všeho se ukazuje jejich nízká kvalifikace a nízká úroveň vzdělání, která jim neumožňuje nalézt si dostatečně finančně ohodnocené zaměstnání, tak aby se uživily, což potvrzují i zkušenosti z praxe organizace Rozkoš bez rizika, která velmi často pomáhá svým klientkám s hledáním zaměstnání, ale naráží při tom na překážku jejich nízké kvalifikace odpovídající základnímu vzdělání. Občanské sdružení má zkušenosti, že romské ženy jsou často zaměstnavateli odmítány se slovy, že nabízené místo je již obsazeno. Nejvíce se Romky osvědčují v továrnách nebo jako uklízečky a nejsou

⁵⁶ Srov. ZIKMUNDOVÁ, M. *Sexuální chování sexuálních komerčních pracovníci*, s. 44 – 46.

⁵⁷ Srov. Tamtéž, s. 44 – 46.

⁵⁸ Srov. CHMELÍK, J. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*, s. 55.

výjimkou případy, kdy jsou zaměstnavateli zneužívány. Všechny tyto skutečnosti ztěžují u Romek proces resocializace neboli odchodu z prostituce.⁵⁹

Další, co z výsledků rozhovorů vyplývá, je i tvrzení Chmelíka, že prostituce je provozována ze zjištěných důvodů – přináší velmi rychlý a snadný výdělek. Tento fakt potvrdilo v rozhovorech šest z osmi oslovených romských žen.

Malinová definuje tři základní druhy motivů k prostitučnímu chování a romské ženy řadí do druhu motivace vnějším tlakem – ženu k prostituci manipulují okolnosti, většinou špatná finanční situace. Daly by se do této skupiny zařadit např. dívky, které opustily dětský domov; rozvedené ženy, jež nemají možnost vydělat dostatek peněz na to, aby užívaly děti či platily byt a také romské ženy, které nabízením sexuálních služeb pomáhají své rodině k vyššímu životnímu standardu.⁶⁰ Stále více žen je v dnešní době jediným živitelem rodiny, zvláště v romských komunitách je atraktivita mladých žen využita k finančnímu zajištění blízkých lidí.⁶¹ U respondentek tohoto výzkumu se ve většině případů, shodně s Malinovou, objevil motiv v podobě manipulace okolnostmi či okolím.

„Prostituce je dostane do jiného světa – peníze pro ně ztrácejí hodnotu, nebo se naopak stanou jedinou hodnotou, která je zajímá. A díky tomu změna – přinášející nutnost peníze vydělávat pracněji a rozumně s nimi hospodařit – přestává být přitažlivá.“⁶² Tato citace Malinové mi přijde více než výstižná vzhledem k výsledkům výzkumu. Všechny oslovené Romky shodně uvedly, že nemají v plánu v nejbližší době s prostitucí skončit a žít se jiným způsobem. Právě vidina toho, že by mohly se svou kvalifikací a vzděláním pracovat někde v továrně za pětinaový plat, než mají jako placené sexuální pracovnice, je pro respondentky nepředstavitelná a je to i hlavní důvod, proč si jiné zaměstnání nehledají. Dalo by se říci, že tiše souhlasí s tím, co dělají a svým způsobem jim to i vyhovuje. Všechny Romky také shodně uvedly, že pro vstup do prostituce se rozhodly z finančních důvodů, po čase si zvykly na určitý životní standard a už nejsou schopné z prostituce odejít. Těžko tvrdit, že jsou peníze pro ně jedinou hodnotou, ale určitě by se v jejich hodnotovém žebříčku umístily hodně vysoko.

⁵⁹ Srov. MALINOVÁ, H. *Sociální práce s ženami, které poskytují placené sexuální služby*. In. MATOUŠEK, O. et al.. *Sociální práce v praxi*, s. 261.

⁶⁰ Srov. KAJANOVÁ, A., URBAN, D., DAVIDOVÁ, E., ELICHOVÁ, M. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami*, s. 79.

⁶¹ Srov. MALINOVÁ, H. *Sociální práce s ženami, které poskytují placené sexuální služby*. In. MATOUŠEK, O. et al.. *Sociální práce v praxi*, s. 253.

⁶² Tamtéž, s. 255.

ZÁVĚR

Cílem mé práce bylo prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů s romskými ženami zjistit, jaké důvody či motivy je vedou k prostitutivnímu jednání. Proto bylo důležité nejdříve nastínit čtenáři teoretický základ této problematiky, což jsem učinila v první části práce.

Definuji v ní pojem prostituce, charakterizuji prostituci u nás a zejména pak v jižních Čechách. Popisuji motivace, které vedou sexuální pracovnice k tomuto chování, stručně charakterizuji formy prostituce. Dále zmiňuji organizace, které s touto cílovou skupinou pracují, kde se zaměřuji na občanské sdružení Rozkoš bez rizika, díky němuž jsem provedla výzkum v praktické části této práce. Na závěr se zabývám problematikou romské nezaměstnanosti, která se nabízí jako jedna z hlavních příčin, proč romské ženy začnou s poskytováním sexuálních služeb.

V praktické části shrnuji rozhovory s osmi respondentkami, které se účastnily výzkumu. Z výsledků rozhovorů vyplývá, že nejčastějšími příčinami vstupu romských žen do prostituce jsou nedostatek finančních prostředků zejména z důvodu braní si půjček, které poté nejsou schopny splácet; nízké vzdělání a kvalifikace; závislost na omamných látkách či automatech a v neposlední řadě neschopnost uživit rodinu jako matky samoživitelky. Závěry z provedených rozhovorů korespondují s tím, že hlavními motivy vstupu Romek do prostituční scény jsou důvody ekonomického charakteru. Jsem proto přesvědčena, že jsem vytyčený cíl své práce naplnila.

Kazuistiky zpracované na základě polostrukturovaných rozhovorů s romskými ženami poskytujícími placené sexuální služby uvádím v příloze práce.

Díky psaní této bakalářské práce jsem měla možnost více proniknout do životních situací a příběhů, které vedly romské ženy k provozování prostituce. Do značné míry tato skutečnost ovlivnila můj pohled na tyto ženy a dalo by se říci, že v mnoha případech jsem i pochopila důvody, proč se rozhodly právě pro tuto „profesi“.

Jako jedno z možných řešení tohoto jevu u Romek se nabízí vyšší úroveň vzdělání a kvalifikace této menšiny, které přímo souvisí s větší možností nalezení lépe placeného zaměstnání a s možností vydělat si dostatek finančních prostředků na živobytí.

K tomu všemu je samozřejmě také potřeba zmírnit předsudky a stereotypy většinové společnosti, především ze strany zaměstnavatelů, kteří by mohli dát nové pracovní i jiné příležitosti této minoritě. Nezbytná je změna myšlení nejen majoritní společnosti, ale také Romů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- GOJOVÁ, A. *Komunitní práce a inkluze Romů*. Ostrava: Nakladatelství Spolu, 2007.
- HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-485-4.
- CHMELÍK, J. a kol. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6.
- KAJANOVÁ, A.; URBAN, D.; DAVIDOVÁ, E.; ELICHOVÁ, M. *Sociální práce s etnickými a menšinovými skupinami – Etnické, marginální a rizikové skupiny*. České Budějovice: Jihočeská univerzita – zdravotně sociální fakulta, 2009. ISBN 978-80-7394-181-9.
- MALINOVÁ, H., ŠÍDOVÁ, L. *Ženy poskytující placené sexuální služby*. In. NEDĚLNÍKOVÁ, D. *Metodická příručka pro výkon terénní sociální práce*. Ostrava: Vydavatelství Ostravské univerzity, 2008.
- MATOUŠEK, O. a kol. *Sociální práce v praxi*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7376-002-X.
- NAVRÁTIL, P. a kol. *Romové v české společnosti*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-741-8.
- NEUMANN, S. K. *Dějiny ženy*. Praha: Nakladatelství Otakar II., 1999. ISBN 80-86355-03-9.

- RAICHOVÁ, I. a kol. *Romové a nacionalismus*. Brno: Muzeum romské kultury, 2001. ISBN 80-902476-9-5.
- ROZUMOVÁ, P. *Prostituce jako společenský problém*. České Budějovice, 2008. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra praktické teologie. Vedoucí práce RSDr. Ján Mišovič, CSc.
- ŘÍČAN, P. *S Romy žít budeme – jde o to jak*. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-250-5.
- ŠIŠKOVÁ, T. et al. *Menšiny a migranti v České republice*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-648-9.
- TRÁVNÍČKOVÁ, I. *Prostituce jako jedna z možných aktivit organizovaného zločinu*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci. 1995.
- ZIKMUNDOVÁ, M. *Sexuální chování sexuálních komerčních pracovníků*. Praha 2003. Diplomová práce. Karlova universita v Praze. Filosofická fakulta. Katedra psychologie. Vedoucí práce P. Weiss.
- ZIKMUNDOVÁ, M., WEISS, P. Motivace žen k prostituci. *Československá psychologie*, 2004, č. 5. ISSN 0009-062X.

Internetové a další zdroje:

- *Internetové stránky občanského sdružení Rozkoš bez rizika* [online]. © 2011 [cit. 2011-01-16]. Dostupné na <http://www.rozkosbezrizika.cz>.

- *Pro legalizaci prostituce jsou dvě třetiny obyvatel* [online]. © 2010 [cit. 2010-12-11]. Dostupné na WWW: <http://www.novinky.cz/domaci/212477-pro-legalizaci-prostituce-jsou-dve-tretiny-obyvatel.html>.
- Výroční zpráva občanského sdružení Rozkoš bez rizika za rok 2009.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha I.	Okruhy otázek použitých v rozhovorech
Příloha II.	Kazuistika respondentky č. 1
Příloha III.	Kazuistika respondentky č. 2
Příloha IV.	Kazuistika respondentky č. 3
Příloha V.	Kazuistika respondentky č. 4
Příloha VI.	Kazuistika respondentky č. 5
Příloha VII.	Kazuistika respondentky č. 6
Příloha VIII.	Kazuistika respondentky č. 7
Příloha IX.	Kazuistika respondentky č. 8

PŘÍLOHY

Příloha I. Okruhy otázek použitých v rozhovorech

Identifikační údaje:

věk, rodinný stav, počet dětí, nejvyšší dosažené vzdělání

Okruh č. 1 Započetí prostituce

1. Od kolika let a jak dlouho prostituci vykonáváte?
2. Jak jste se k prostituci dostala?
3. Co Vás vedlo k tomu žít se zrovna prostitutí?
4. Ví Vaše rodina, co děláte? Co na to říká?
5. Pominuly již důvody, proč jste prostituci začala vykonávat?

Okruh č. 2 Motivace k prostituci

6. V čem vidíte pozitiva tohoto povolání?
7. V čem vidíte negativa tohoto povolání?
8. Jste s tím, co děláte spokojená?
9. Vidíte v tom, že jste Romka spíš klady či zápory vzhledem k této práci?

Okruh č. 3 Vztahy mezi sexuálními pracovníci a majiteli klubů

10. Jak vycházíte s „pasáky“ či s majiteli klubů?
11. Jaké máte vztahy s ostatními ženami poskytujícími placené sexuální služby?

Okruh č. 4 Využívané služby

12. Využíváte služeb některých organizací pracujících se sexuálními pracovníci?
13. Pokud ano, tak jakých služeb?

Okruh č. 5 Ekonomická situace a plány do budoucna

14. Vykonávala jste někdy i jinou práci? Pokud ano, tak jakou?
15. Máte v plánu s prostitucí skončit a žít se jinak?

16. Přemýšlela jste o tom, že ve vyšším věku se tato práce vykonává hůře, a co budete dělat potom?
17. Na co převážně použijete vydělané peníze?
18. Kolik si přibližně vyděláte měsíčně peněz?

Příloha II. Kazuistika respondentky č. 1

Věk: 23
Rodinný stav: svobodná
Počet dětí: 2
Nejvyšší dosažené vzdělání: základní

Respondentka pracuje v sexbyznysu od 19 let bez přerušení. Jak sama uvádí, k tomuto způsobu obživy se rozhodla především proto, že je matka samoživitelka a neměla a stále nemá dostatek finančních prostředků k zajištění obživy své i svých dvou dětí. Ty jí soud před dvěma lety právě proto odebral a svěřil do péče jejího otce. Otec jejich dětí byl její zákazník, nyní se k dětem nehlásí, nemá o něm žádné informace, pouze ví, že žije v zahraničí. Prostitucí se začala živit, protože podpora v nezaměstnanosti jí nepostačovala a nabízená zaměstnání úřadem práce byla pro ni málo finančně ohodnocena. Potřebovala mnohem více peněz, než byla schopna vydělat. Zpočátku se prostitucí živila pouze příležitostně, ale postupem času si na peníze zvykla a začala prostituci provozovat pravidelně. Rodina ví, že pracuje v nočním klubu, ale ne jako sexuální pracovnice, ale pouze jako barmanka. Důvody, proč začala vykonávat prostituci, dle respondentky nepominuly, chtěla by si našetřit dostatek peněz, aby si mohla pořídit vlastní bydlení a vytvořit tak zázemí pro své děti a poté zažádat o jejich navrácení do péče.

Na této práci jí nejvíce vyhovuje, že si zde vydělá velice slušné peníze, může si sama určit, jaké dny půjde do práce, ale stejně většinou chodí denně, nemůže si dovolit velké prodlevy, aby potom s penězi vyšla. Naopak jí moc nevyhovuje, že chodí skoro denně spát k ránu a poté vyspává do odpoledne a na nic jiného nezbývá čas, poněvadž klub otevírá kolem 17 hodiny a jde vše nanovo. S prací prostitutky je celkem spokojená, hlavně jí u tohoto povolání drží vidina rychlého výdělků většího obnosu peněz. V tom, že je Romka nevidí pozitivum ani negativum, každý zákazník má prý svůj vkus a vybere si dle svého uvážení.

S majitelem klubu vychází velice dobře, mají k sobě přátelský vztah, kdysi byli i milenci. Když potřebuje s něčím pomoci, vždy řekne právě jemu. S ostatními holkami si rozumí: „*až na ty, co chodí bez gumy a lezou tak všem poctivým do zelí.*“

Služeb organizací pracujících se sexuálními pracovníci využívá jen zřídka, nejčastěji se nechává od streetworkerů testovat na pohlavně přenosné choroby a vezme si od nich ráda kondomy, aby si je nemusela kupovat sama.

Jiné zaměstnání nikdy nevykonávala, pouze když jí úřad práce našel práci prodavačky, kdy měla v supermarketu doplňovat zboží. Vydržela zde necelých čtrnáct dní a poté už nepřišla: „*Byla to obrovská dřina a furt se jim něco nelíbilo, že jsem prej moc pomalá, ale doopravdy jim šlo o to, že jsem černá.*“ S prostitucí by ráda skončila, až si našetří dostatek peněz na vlastní bydlení, potom by zašla ráda do klubu jen občas jako na brigádu. „*Takhle bych to dělala, dokud bych měla kšefty a pak ve stáří by se vidělo...*“ Většinu peněz, které si v klubu vydělá, posílá svému otci, aby jejím dětem pořídil, co potřebují, za zbytek si kupuje kosmetiku, oblečení a cigarety. Když měla respondentka dobrý měsíc, vydělala si až 60 000,- Kč, ale v poslední době se to prý moc často nestává, projevila se krize i v tomto oboru a chodí méně zákazníků, než dříve.

Příloha III. Kazuistika respondentky č. 2

Věk: 26
Rodinný stav: rozvedená
Počet dětí: 3
Nejvyšší dosažené vzdělání: základní

Respondentka uvádí, že se živí prostitucí necelé čtyři roky, před dvěma lety se pokusila žít jinak, ale zhruba po dvou měsících se k prostituci vrátila. K tomuto povolání se dostala prostřednictvím své sestry, která se takto živí asi osm let. Ze začátku jí dohodila pár zákazníků jen na přivýdělek a postupem času začala pracovat pravidelně v klubu. Prostituci začala provozovat, když byla na rodičovské dovolené se svým druhým dítětem a její dnes už bývalý manžel nemohl sehnat žádnou práci, byli živi pouze ze sociálních dávek. Museli si půjčit peníze na jídlo, bydlení a na oblečení. Manželovi se po nějaké době svěřila, že si takto přivydělává. Ten jí zbil a řekl, že si nepřeje, aby to nadále dělala. Pokusila se splnit jeho přání, ale situace se spíše zhoršovala. Museli si vzít další půjčku, manžel začal pít alkohol. K práci sexuální pracovnice se po dvou měsících vrátila a manžel zažádal o rozvod. Dodnes respondentka splácí jejich společné dluhy. O tom, jak si na ně vydělává, ví pouze její bývalý manžel a její sestra. Důvody, proč začala pracovat v sexbyznysu, nepominuly, naopak přibyly další – a to dluhy. *„Když to dobře půjde, tak za pět let bych měla mít všechny půjčky splacené, pokud si nevezmu do té doby další...“*

Na této práci jí baví, že si může sama určovat svou pracovní dobu, ale od toho se také odvíjí její výdělek. Nevyhovuje jí naopak to, že si musí předcházet i zákazníky, kteří se jí protíví. Celkově je s prací spokojená, ale chtěla by mít více volného času na své děti, které jí po nocích hlídá matka. V tom, že je Romka vidí spíše plus, má pocit, že v této oblasti, kde zrovna ona pracuje, je velké množství zákazníků cizinců a těm se prý dost líbí. Myslí si, že má těchto zákazníků více, než ostatní holky v klubu.

S majiteli klubu, kde nyní pracuje, vychází celkem dobře. *„Nezachází s námi jako s kusem hadru a to mi stačí.“* S ostatními spolupracovnicemi nemá žádné problémy, občas jen když přijde nová a má pocit, že je nejlepší. Velkou výhodou vidí v tom, že v klubu pracuje se svou sestrou a to jim oběma pomáhá.

Pokud využije služeb organizací pracujících se sexuálními pracovníci, tak pouze na testy na pohlavní choroby. Nechává se testovat pravidelně, má strach o sebe a hlavně aby nenakazila své děti.

Jinou prací se respondentka nikdy neživila, buď byla evidovaná na úřadu práce, nebo na rodičovské dovolené. Zatím neplánuje, že by si našla jiné zaměstnání, nedokáže si představit, co by mohla dělat, tak aby jí to uživilo. Spoléhá na to, že je ještě mladá a když se bude o sebe starat, může placené sexuální služby poskytovat třeba až do padesáti. Veškeré peníze, které si vydělá, utratí za jídlo, bydlení, oblečení pro sebe a děti, splatí půjčky a něco za kosmetiku či cigarety. Za měsíc si vydělá kolem 50 000,- Kč, nic z toho jí nezůstane, ale má v plánu začít šetřit, aby mohla dětem zaplatit dobrou školu a nějaké zájmové kroužky, nerada by, aby dopadly jako ona.

Příloha IV. Kazuistika respondentky č. 3

Věk: 21
Rodinný stav: svobodná
Počet dětí: 1

Nejvyšší dosažené vzdělání: nedokončené základní

Jako placená sexuální pracovnice se žíví respondentka asi tři roky. K tomuto způsobu obživy byla přinucena vzhledem k tomu, že je od patnácti let uživatkou drog. Potřebovala za krátkou dobu větší obnos peněz a to zkoušela nejprve krádežemi, ale poté co jí několikrát chytili, přešla k prostituci. V 18 letech utekla z domova a od té doby o nikom z rodiny nic neví, nepokouší se navzájem kontaktovat. „*Ani se jim nedivím, vybilila jsem jim celý byt a rozprodala, co šlo.*“ Důvody, proč začala provozovat prostituci, nepominuly, závislá na omamných látkách je stále, léčit se jí nechce. Má prý vše pod kontrolou, až bude chtít přestat, tak přestane.

Na této práci je podle respondentky výhodné, že má ihned peníze, které potřebuje a nemusí čekat na výplatu 1x měsíčně. „*Vždy, když potřebuju dávku, tak jdu na pokoj a mám na ni.*“ Negativa v tomto způsobu obživy nevidí žádná, snad jen ženský kolektiv, který jí občas vadí. Celkově je s prací spokojená, je to přesně její styl života, který jí baví. V tom, že je Romka, nevidí pozitivum ani negativum, přijde jí, že zákazníkům je to jedno.

S majitelem klubu vychází dobře, až na pár konfliktů kvůli drogám. Dal jí ultimátum, že zde bude moct pracovat pod podmínkou, že drogy v klubu uchovávat nebude a ani je zde nebude užívat. S ostatními ženami z klubu má podobné problémy, když se jim něco nelíbí, hned jí nařknou, že je „feťáčka“. Nezbývá jí, ale nic jiného, než v klubu zůstat, jinde by to bylo prý mnohem horší, hlavně majitelé klubů jsou na drogy dost vysazení.

Od streetworkerů, co navštěvují klub, se nechává testovat hlavně na žloutenku, ale i na jiné pohlavní choroby. Je ráda, že od nich dostane různé dárky jako např. kondomy, lubrikační gely či vzorečky kosmetických přípravků.

Nikdy se respondentka ničím jiným neživila, hned po ukončení základní školy začala užívat drogy a otěhotněla. Dítě jí pár měsíců po porodu odebrali a nyní je umístěno v ústavu, neví ani přesně kde. S prostitucí nemá v plánu skončit, neví, jak jinak by si obstarala peníze na drogy. Uvědomuje si, že v pozdějším věku si bude muset

najít jinou práci, ale zatím to neřeší, dle svých slov žije pouze přítomností. Veškeré vydělané peníze použije na drogy, občas si koupí něco na sebe. Nemá vůbec představu, kolik si za měsíc vydělá peněz, ale prý to není zrovna málo.

Příloha V. Kazuistika respondentky č. 4

Věk: 29
Rodinný stav: rozvedená
Počet dětí: 3
Nejvyšší dosažené vzdělání: základní

Prostituci respondentka vykonává od 23 let bez přerušení. K tomuto způsobu obživy se dostala kvůli dluhům, po rozvodu s manželem si na živobytí musela půjčovat u různých firem. Neměla peníze na jídlo ani na oblečení pro děti, bydlela pár měsíců v azylovém domě. Tam ale musela dodržovat určitý režim a to jí nevyhovovalo, proto odešla na ubytovnu. Našla si nového přítele, který se v prostituci dříve pohyboval a domluvil jí práci v jednom z klubů, ten jediný ví, co respondentka doopravdy dělá a prý jí v tom podporuje. „*Myslím, že mu tento stav vyhovuje, je s dětmi doma a já vydělávám peníze.*“ Důvody, proč se začala živit prostitucí, stále přetrvávají, ale má se už mnohem lépe. Z vydělaných peněz si pořídili společné bydlení, vybavili byt a dokonce mají i auto.

Na tomto zaměstnání jí vyhovuje, že má dostatek peněz a může si za ně pořídit plno věcí, které by si jinak nemohla nikdy dovolit. Za negativum by označila pouze to, že by si občas ráda odpočinula a vzala dovolenou, ale vzhledem k tomu, že by byl její výdělek poloviční, to nelze. V tom, že je Romka, vidí vzhledem k této práci spíše negativum. Zákazníci spíš chtějí „bílé“ holky, mají pocit, že Romky jsou špinavé.

Vztahy s majitelem klubu i s ostatními sexuálními pracovníci by označila za velmi dobré. S majitelem moc často do kontaktu nepřijde, a když už se potkají, chová se k ní slušně. Nemyslí si, že by to bylo proto, že se zná s jejím přítelem, chová se hezky ke všem holkám v klubu. S kolegyněmi si také rozumí, hlavně s ostatními Romkami. Půjčují si navzájem oblečení a kosmetiku. Našla si zde dokonce nejlepší kamarádku.

Služeb organizací pomáhající sexuálním pracovnícím využívá pravidelně, vždy se prý těší, až přijede někdo „z venku“. Nechává se hlavně testovat na pohlavně přenosné choroby, alespoň nemusí nikam chodit a vysvětlovat, co dělá a proč testy chce.

Když ještě byla vdaná, pracovala skoro rok jako uklízečka na základní škole, byla to ale práce na zkrácený úvazek, takže z toho měla velmi málo peněz. Zatím v plánu nemá s prostitucí skončit, chce si ještě nakoupit nějaké věci do bytu a našetřit peníze

na horší časy. „*Až budu stará a nikdo mě už nebude chtít, tak si to s přítelem vyměníme. Já budu doma a on nás bude všechny živit.*“ Veškeré vydělané peníze vloží do domácnosti – hlavně za jídlo, nájem, oblečení a za benzin. Měsíčně si v klubu vydělá průměrně kolem 45 000,- Kč, ale neví to jistě, poněvadž peníze dostává průběžně a hned je utratí, nemá o svém výdělku úplný přehled.

Příloha VI. Kazuistika respondentky č. 5

Věk: 27

Rodinný stav: vdaná

Počet dětí: 2

Nejvyšší dosažené vzdělání: základní

Respondentka se živí prostitucí 7 let, přestala za tu dobu pouze 1x a to z důvodu vysokého stádia těhotenství a následného porodu. K práci placené sexuální pracovnice se dostala přes svou kamarádku, která jí tento způsob obživy doporučila z vlastní zkušenosti. Když se respondentka v 18 letech provdala a měla první dítě, propadla výherním automatům. Nejdříve prý hrála jen příležitostně, když byli s manželem v nonstop herně „na pivu“, poté tam začala chodit sama tajně. Veškeré peníze, které manžel vydělal, začala prohrávat v automatech. Když nezbývalo na jídlo a na nájem, půjčovala se peníze nejdříve u známých a poté v bance. Tato půjčka byla pořízená tzv. na černo, a když na to banka přišla, udělila respondentce vysoká penále. Dala na radu kamarádky a se souhlasem manžela začala prostitucí vydělávat na živobytí a hlavně na splácení dluhů. O tom, jak se respondentka živí, ví i její matka, která, když je potřeba, hlídá respondentce děti. Důvody, proč tuto práci začala vykonávat, stále ještě přetrvávají, při řádném splácení by měla splácet ještě 12 let.

Pozitiva v tomto zaměstnání respondentka nevidí, jedinou výhodou shledává v tom, že je schopna splácet veškeré své pohledávky, což by se jí v jiném zaměstnání jen těžko podařilo. Za negativum by označila to, že pracuje převážně v noci a přes den spí, nemá čas na děti a na domácnost. Spokojená s touto prací není, kdyby věděla o jiném způsobu, jak si vydělat tolik peněz, tak by s prostitucí přestala. V tom, že je Romka vidí spíše plus, má prý svůj okruh zákazníků, kteří vyhledávají právě Romky či Rumunky.

S majitelem klubu vychází celkem dobře, nic jiného jí nezbyvá. *„Pokud chci v klubu zůstat, musím vyjít s každým, jinak bych tu asi nevydržela.“* S ostatními ženami v klubu se zrovna moc nepřátelí, baví se s nimi jen pracovní, žádné soukromé věci společně neprobírají. Je to prý tak lepší. *„Čím méně o mně budou vědět, tím to bude lepší, musím si chránit své soukromí nebo se to jednou obrátí proti mně.“*

Respondentka využívá služeb organizací pomáhajícím sexuálním pracovnícím jen zřídka, protože streetworkeri kluby navštěvují především o víkendech, kdy ona většinou

nepracuje. Snaží se víkendy trávit s rodinou a do klubu dochází ve všední dny. Pokud je ale zastihne, nechá si ráda udělat testy na pohlavní choroby, víc jí nezajímá.

Respondentka se dříve, než začala s prostitucí, pokoušela žít jinými pracemi, ale vždy neúspěšně. Pracovala jako dělnice ve fabrice, uklízela v supermarketu a jako pomocná síla v prádelně. Ze všech zaměstnání jí propustili ve zkušební době. V budoucnu by si ráda dodělala školu a chtěla by pracovat v kanceláři. Až splatí vše co má, pokusí si splnit tato svá přání. Peníze, které si prostitucí vydělá, použije na splátky bance, nájem, jídlo a oblečení dětem. Z vydělaných peněz jí prý skoro nic nezůstane, je ráda, že mají ještě manželovu výplatu. Za měsíc si vydělá přibližně kolem 40 000,- Kč.

Příloha VII. Kazuistika respondentky č. 6

Věk: 24
Rodinný stav: svobodná
Počet dětí: 0
Nejvyšší dosažené vzdělání: vyučená

Respondentka uvádí, že v sexbyznysu se pohybuje od svých 23 let. Za rok působení v této sféře se nepokoušela s prostitucí přestat. K tomuto způsobu obživy se dostala poté, co se několikrát pokoušela najít zaměstnání ve svém oboru – vyučená jako šička. Po několikátém neúspěchu hledala zaměstnání i v jiných oborech, ale nikde jí na delší dobu nezaměstnali. Mezitím byla několikrát evidována na úřadu práce, odkud ale nepobírala žádnou podporu a byla téměř bez finančních prostředků. Jelikož pochází z města, kde jsou placené sexuální pracovnice vidět všude, napadlo jí samotnou zkusit se živit tímto způsobem. Klub, kde by chtěla pracovat, si hledala v jiném městě, kde jí nikdo nezná. Již po několika dnech si zde vydělala více peněz, než jinde za měsíc a to byl hlavní důvod, proč šla dobrovolně za touto prací. Z rodiny neví nikdo o jejím pravém zaměstnání, rodičům a sourozencům tvrdí, že pracuje na noční směny ve fabrice. Důvody, proč začala s prostitucí, stále ještě přetrvávají, chce si vydělat tolik peněz, aby po návratu se k běžnému způsobu života byla schopna uživit sebe a i svou plánovanou rodinu.

Pozitiva v tomto zaměstnání shledává v tom, že si zde člověk vydělá takové množství peněz, jež by si se svým vzděláním a kvalifikací nikde nevydělala. Negativum si momentálně nevybavuje žádné, je se svou prací naprosto spokojená a neměnila by za jinou. V tom, že je Romka nevidí klad ani zápor, uvádí, že každá žena v klubu má své zákazníky.

Vztah k majiteli klubu, kde pracuje, by označila za neutrální, vnímá ho za svého vedoucího, nejsou kamarádi, ale ani nepřátelé. S ostatními spolupracovnicemi vychází podobně, s někým si rozumí více, s někým méně. *„Je těžké si zde najít kamarádku, střídá se to tu jak ponožky.“*

S organizacemi pomáhajícími ženám pracujícím v sexbyznyse spolupracovala dříve pouze občas, ale poté, co díky nim přišla na to, že je nakažená pohlavní chorobou kvůli níž nemohla otěhotnět, je velice ráda, když je vidí. Otestovat na pohlavní choroby se nechává vždy a chtěla by od nich jednou i pomoci najít si nové zaměstnání.

Než začala respondentka provozovat prostituci, pokoušela se najít si zaměstnání jako švadlena, pomocná síla v kuchyni, uklízečka nebo jako dělnice. Nedokáže si ani na všechna zaměstnání vzpomenout. Takto respondentka komentuje svůj neúspěch při udržení si práce: *„Vždy mě do nějaké práce přijali, aby nebyli obviněný z diskriminace, ale už od začátku věděli, že mě do tří měsíců vyhodí.“* S prostitucí by chtěla skončit, až si vydělá dostatek peněz do budoucna, o konkrétní částce nemá představu. O tom, že se tato práce špatně vykonává ve starším věku, moc nepřemýšlela, poněvadž ona s prostitucí dle svých slov do 5 let přestane. Vydělané peníze z této činnosti použije především na jídlo, bydlení, cigarety, kosmetiku a něco dá rodičům na přilepšenou. Malou část z vydělaných peněz si schovává na horší časy. Kolik si vydělá za celý měsíc, neví, ale odhaduje, že kolem 40 000,- Kč.

Příloha VIII. Kazuistika respondentky č. 7

Věk: 38
Rodinný stav: rozvedená
Počet dětí: 4
Nejvyšší dosažené vzdělání: základní

Jako placená sexuální pracovnice si respondentka vydělává posledních deset let. K tomuto zaměstnání se dostala poté, co se před jedenácti lety přestěhovala ze Slovenska do Čech. Hledala zde přes rok nějakou práci, ale vždy sehnala pouze chvilkové práce tzv. na černo. Na Slovensku nechala své čtyři děti, které nyní vychovává její matka. Měla představu, že si v Čechách vydělá více peněz, než na Slovensku a bude je posílat své matce na živobytí. Proto po roce neúspěšného hledání práce začala provozovat prostituci, konečně byla ze svého výdělku schopna uživit sebe i svou rodinu na Slovensku. O tom, že se živí prostitucí neřekla nikomu, stydí se za to. Matce tvrdí, že pracuje jako barmanka v nonstop baru. Důvody, proč začala s touto prací, stále nepominuly, potřebuje peníze na to, aby uživila své děti a matku, která je v invalidním důchodu. S manželem se rozvedli, než přijela do Čech a výživné na děti jí neposílá ani s nimi není v kontaktu. Poslední zpráva, co o něm má, je, že byl zavřený ve vězení na 6 let.

Jako pozitivum této práce respondentka označuje především vysoký měsíční výdělek a také jí vyhovuje to, že tuto práci vykonává v Čechách, kde ji nikdo nezná. Za negativum uvedla, že se vidí málo se svou rodinou. Celkově je s prací spokojená. „*Nejdůležitější pro mě je, že mají děti co jíst, kde bydlet a v čem chodit do školy.*“ To, že je Romka vidí vzhledem k tomuto povolání záporně, má dojem, že „bílé“ ženy si vydělají více peněz.

S majitelem klubu si docela rozumí, je s ním v kontaktu skoro každý den, protože on zde dělá zároveň i barmana a respondentka na klubu bydlí. Vždy, když potřebuje odjet na Slovensko, nedělá jí problémy a pustí jí. S ostatními pracovníky klubu se snaží také vyjít, ale bere je jako svou konkurenci, takže mají občas nějaké konflikty.

S pracovníky organizací, které se snaží ženám v prostituční sféře pomáhat, vychází také dobře, ale trvalo jí, než k nim získala důvěru. Bála se hlavně toho, že by se mohl někdo dozvědět o tom, jakou práci vykonává. Jejich služeb využívá, hlavně testů

na pohlavní choroby, osobní asistence a také je ráda, že se může někoho zeptat na přenos či projevy různých pohlavních nemocí.

Za svůj život vystřídala respondentka několik zaměstnání, ale většinu času byla v domácnosti. Pracovala jako dělnice, uklízečka, roznášela letáky a dělala i manuální práce z domova. Skončit s profesí sexuální pracovnice zatím nechce, to připadá v úvahu, až se děti osamostatní a začnou si samy vydělávat. To, že se prostituce vykonává hůře ve vyšším věku, si respondentka uvědomuje a tvrdí: *„Pokud mi potom přijdou kšefty alespoň z poloviny jako teď, tak této práce nenechám, takový peníze nikde mít nebude.“* Většinu vydělaných peněz posílá své matce a dětem na Slovensko, ze zbytku žije ona sama. Měsíčně si prý dokáže vydělat kolem 50 000,- Kč.

Příloha IX. Kazuistika respondentky č. 8

Věk: 22
Rodinný stav: svobodná
Počet dětí: 1
Nejvyšší dosažené vzdělání: základní

Respondentka si prostitucí vydělává posledních šest měsíců. K tomuto způsobu obživy se dostala sama, nejdříve pracovala na ulici a nyní, dle jejích slov, „povýšila“ a měsíc pracuje v klubu. Pouliční prostituci začala vykonávat, jelikož neměla peníze na jídlo, oblečení a bydlení, asi po třech týdnech se jí ujal „pasák“ a dojednával jí zákazníky. Když, ale začala zima, přestala jí tato práce vyhovovat a pokoušela se najít si jiné zaměstnání. Veškeré snahy byly marné a vrátila se k prostituci. Kamarádka jí dojednala ubytování a práci v nočním klubu. Hlavním důvodem, proč začala pracovat v sexbyznyse, byly peníze, doposud se živila drobnými krádežemi jídla či oblečení a kosmetiky, vše co nakradla se snažila zpeněžit. Rodina neví, čím se respondentka živí, je s rodiči a sourozenci v minimálním kontaktu. Dítě má jedno a to dala po narození k adopci, neví, kdo je jeho otcem. V současné době je bez partnera. Důvody, proč začala prostituci vykonávat, nepominuly. *„Myslím si, že bych se jinou prací živit nemohla, měla bych možná poloviční plat a to by mi bylo málo.“*

Na této práci jí vyhovuje, že v klubu zároveň i bydlí a nemusí řešit bytovou situaci, co respondentce na prostituci vadí, nebyla schopna říci. Je s tím, co dělá, velice spokojená a tvrdí, že se pro tuto práci narodila. V tom, že je Romka vidí spíše pozitivum. *„Zákazníci vidí ten můj temperament, a proto o ně nemám nouzi.“*

S majitelem klubu vychází velice dobře a je to prý proto, že mu přináší velké zisky, nikdy s ním neměla konflikt, spíše by jejich vtaah označila za velmi kamarádský. S ostatními sexuálními pracovníky také vychází, ale přece jenom jsou pro ni konkurencí, takže se s nimi baví pouze pracovně a nepouští si je moc k tělu.

Služeb organizací, které pomáhají ženám poskytující placené sexuální služby, využívá hojně, ráda si s pracovníky popovídá, nechá se otestovat a vezme si kondomy. *„Do klubu přinesou vždy takové oživení, člověk má kontakt taky s někým zvenčí“*

Jinou prací se respondentka nikdy neživila, ale snažila se jí hledat. Nikde jí nezaměstnali, protože prý nic neumí a nemá žádné zkušenosti. V nejbližší době skončit s prostitucí nechce, možná někdy v budoucnu by chtěla pracovat v klubu, ale jen jako

barmanka. „*Za barem je jedno, jestli vám je dvacet nebo čtyřicet.*“ Veškeré vydělané peníze utratí za jídlo, oblečení, kosmetiku, cigarety a splatí dluhy z dřívějších. Chtěla by si začít šetřit, ale na to je prý času ještě dost. Kolik peněz si v klubu měsíčně vydělá, neví, ale na ulici si vydělala kolem 20 000,-Kč.

ABSTRAKT

KADLECOVÁ, L. *Motivace romských žen k prostitučnímu chování*. České Budějovice 2011. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra praktické teologie. Vedoucí práce D. Urban.

Klíčová slova: prostituce, placené sexuální služby, formy prostituce, organizace pracující s prostitutkami, motivy prostituce, Romové, romská nezaměstnanost

Bakalářská práce se zabývá sondou do života Romek poskytujících placené sexuální služby. Teoretická část popisuje základní teoretická východiska, tzn. definuje pojem prostituce, popisuje motivace, které vedou pracovnice k tomuto chování, stručně charakterizuje formy prostituce. Dále zmiňuje organizace, které s touto cílovou skupinou pracují, a na závěr se zabývá problematikou romské nezaměstnanosti.

Praktická část pak prezentuje výsledky vlastního výzkumného šetření, které bylo realizováno polostrukturovanými rozhovory s romskými ženami poskytujícími placené sexuální služby. Snaží se zjistit, jaké důvody či motivy je vedou k prostitučnímu chování. Výstupem praktické části je identifikace těch faktorů, které nejčastěji motivují oslovené romské ženy k prostitučnímu chování.

ABSTRACT

The motivation of Romani women to the prostitution

Key words: prostitution, paid sexual services, forms of prostitution, organizations dealing with prostitutes, prostitution motives, Romani unemployment, Romanies

The thesis deals with the life of Romani women providing paid sexual services. The theoretical part describes the basic theoretical background, ie. defines prostitution, describes the motivation leading to the prostitution behaviour, briefly characterizes the forms of prostitution. In addition, it refers to the organizations dealing with the target group and finally deals with the Romani unemployment.

The practical part presents the results of a research investigation, which was implemented by partially structured interviews with Romani women providing paid sexual services. It tries to figure out what reasons or motives lead to prostitution behaviour. The output of the practical part is to identify those factors that motivate Romani women to prostitution behaviour most often.